National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library Bibliothèque Nationale
JAN 2 19
NEWSPAPER SECTION
DES JOURNAUX

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

RAHVUSVAHELINE LASTE AASTA

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 91 (2630) XXVIII aastakäik — Neljapäeval, 6. detsembril 1979 — Thursday, December 6, 1979 — Üksiknumbri hind 40 senti

Mart Niklus vallandati oma töökohalt

Allakirjutamine Balti vabadusnõudele võttis töötamise võimaluse

STOKHOLM (EPL) — Eestist saabunud teade jutustab, et üldtuntud eesti teisitimõtleja ja Balti apelli allakirjutaja Mart Niklus on 13. novembril oma ametikohalt Tartu linna vöörkeelte kursuste õppejõuna vallandatud. Ilmselt on see ühenduses aktsioonidega, mis juba Leedus on käima läinud Balti apelli allakirjutajate vaenamiseks.

Vormiliselt oli vallandajaks kursuste direktor, venelanna Beatrice Ulanova, 31, kes ilmselt KGB korraldusel on pikemat aega oma alluvale raskusi teinud, mh. vähendades tema töötunde ja palka poole peale (200-lt rublalt 100-le). Tegevus, mille vastu Niklus asjatult otsis ametivõimude kaitset mitmete avaldustega, protestides Ulanova käskkirjade vastu, kus teda alusetult süüdistati „omavolitsemises ja õppetöö desorganiseerimises". Niklus leidis nendes avaldustes, et direktor ise desinformeerib, tarvitab ametiseisundit kurjasti ja pealegi ajab sõbramehe poliitikat oma tuttavatele tema tööd edasi andes. Ulanova on vene ohvitseri abikaasa.

Mart Niklus tuli keeltekooli õpetajaks inglise, prantsuse ja saksa keele aladel. Koht oli talle ainukeseks töövõimaluseks, kuna talle tema eriala zooloogina-ornitoloogina, millisel alal ta oli ülikooli lõpetanud ja õpetajakompetentsi saanud, tööd ei võimaldatud tavalistes koolides.

Põhjuseks oli tema minevik: 1959 mõisteti ta 10 aastaks sunnitööle Rootsi toimetatud 15 amatöörpildi eest, mida loeti „nõukogudevastase valeinformatsiooni levitamiseks",

kuigi pildid olid autentsed ja näitasid tegelikkust. Niklus istus Siberis Gulagi-laagris oma karistuse ära (sellest jutustab tema läände pääsenud kaasvang Anatoli Martshenko oma raamatus „Minu tunnistus" — rootsikeelses versioonis „Mitt vittnesbörd" — kus ta laagris nr. 3 aastal 1965 teda kohtas).

Pärast karistusaja äraistumist naasis Niklus a. 1966 Tartu vanemate juurde, saamata aga tööd kui „eesti rahvuslane". Ta elatas end juhuslikest tundidest ja vikareerimisest. 30. septembril 1976, kutsuti ta Tartu seitsmenda gümnaasiumi klassitunnist välja koridori, kus ootasid militsionäärid, kes teda läbi otsida tahtsid. Kuna militsionääridel puudus läbiotsimisluba, mis seaduses on ette nähtud, keeldus Niklus läbiotsimise lubamisest ja läks koolist välja, et prokuratuuris protesteerida. Tänaval aga tõmmati ta miilitsaautosse ja vahistati, kusjuures kodus toimetati läbiotsimine.

Tema ametlikus „iseloomustuses", millele 1978 alla kirjutasid keeltekursuse ja partei allorg-ide esindajad, märgitakse:

„Ajavahemikul 8. oktoobrist kuni 3. detsembrini 1976 viibis õppetööst eemal, kuna oli vahistatud uurimisorganite poolt ja hiljem vabastati . . .

Niklus on hoolas ja täpne, valmistab õppetunnid ette korralikult, seisab õpetajana oma ülesannete kõrgusel . . ."

Nii siis tunnistati ta töö laitmatuks möödunud aastal. Käesoleval aastal äkki ta enam ei kõlvanud. Moskvas oli alla kirjutatud Balti vabadusnõude apell — Nikluse allkirjaga.

(EPL/K).

Wiiralti festivali elavamalt külastatavaks osaks oli Wiiralti graafiliste tööde näitus, mille avajaks oli Toronto päevalehe „The Globe and Mail" kunstikriitik James Purdie. Pildil moment avamisest, paremalt J. Purdie, EKK juhatusliige Mall Puhm, pr. Hellandi, EKK president Stella Kerson ja külastajaid.
Foto: Vaba Eestlane

Paavst külastas Türgimaad

Katse ühendada katoliiklikku ja ortodokslikku kirikut

ANKARA — Vastupidi paavst John Paul II triumfisõidule Ameerika Ühendriikides, Türgi valitsus tühistas kavas olnud autode rongkäigu korraldamise ja pani maksma eriti rangeid julgeoleku korraldusi, kui paavst jõudis peamiselt muhamediusuliste maale 28. novembril.

Kui publik andis kõrgele külalisele sooja vastuvõtu, siis kuu aega võimul olnud peaminister Suleiman Demineli valitsus oli eriti ettevaalik, et vähendada paavsti külaskäigu religioosset tähendust, kuna islami fanaatikud on olnud aktiivsed Iraanis, Pakistanis ja Saudi-Araabias.

Ettenähtud autoliikluse asemele oli võetud helikopter. Ära jäi Izmiri külastamine, kus toimus äsja Ameerika vastane demonstratsioon. Paavst lendas Aegean rannal asuvasse Ephesose varemetelinna, mis on üheks ristiusu hälliks.

Relvastatud üksused otsivad muhameedi äärmuslast, kes põgenes Istanbuli tugevaima valvega vanglast ja on ähvardanud paavsti surmata.

Paavsti eesmärk Türgi külastamisel on teha katset ühendada katoliiklikku ja ortodokslikku kirikut, mis eraldusid aastal 1054. Mõte nende ühendamisele pandi juba 1964. aastal Jeruusalemmas selleaegse paavsti Paul VI ja patriarh Athenagorase poolt. Paavstil on Istanbulis olnud kohtumine Kreeka-ortodokskiriku juhi patriarh Dimitros I-ga, kellega koos palvetasid kristluse uue aastatuhande eest.

Paavst John Paul II ütles, et kristluse kolmanda aastatuhande koidu ajal kirik võiks tõusta jälle oma täielikku ühtsusse ja Dimitros I soovis, et teoloogilised raskused võidakse ületada.

Türgi on valinud paavsti vastuvõtul mitte kirikujuhi, vaid Vatikani riigipea rolli, et sellega ei häiriks muhameedlasi.

Iraanlased Kanadas valmis võitlema

WATERLOO — Iraani üliõpilased Kitchener-Waterloo piirkonnas on ootamas „ainult üht sõna ajatollah Khomeinilt" kodumaale pöördumiseks, et kaista oma maad võimaliku Ameerika Ühendriikide ataki puhul, ütles 23-aastane Hassan Zadeh, Iraani Üliõpilaste Ühingu liige. Ta lisas, et kanadalased näivad olevat ameeriklaste kinnipidamise pärast rohkem mures ja vihased, kui ameerika kodanikud ise. Ta arvas et põhjuseks on asjaolu, et Kanada on väga lähedal ja peaaegu USA osa. Zadeh oli oma sugulastelt kodumaal saanud telefonikõne, kus oli öeldud, et Iraan valmistub sõjaks.

11 tallati Ameerikas piletisabas surnuks

CINCINNATI — Rahutuks muutunud kontserdile soovijad, kus esines inglise grupp „The Who", jõid ja võtsid drooge enne, kui nad alustasid rünnakut ukselle, mille juures tallati surnuks 11 ja vigastati arvukalt. Surmasaanuist olid seitse meest ja neli naist.

Carter ametlikult kandidaadiks

WASHINGTON — President Carter tegi Valges Majas peetud tseremoonial teatavaks, et ta kandideerib USA demokraatliku partei ridades teistkordselt Ameerika presidendi kohale. Ta ütles oma esimese perioodi kohta, et ta on teinud mõningaid eksitusi ja vigu, kuid ta on nendest õppinud.

EELK PEETRI KOGUDUS TORONTOS

JÕULUKONTSERT

pühapäeval, 9. dets. kell 6 õ. Peetri kirikus

Kavas: L. Avessoni jõulukantaat „Uks roosike", Ch. Kipperi „Gloria", katkend G. F. Handeli oratooriumist „Judas Maccabeus", M. Miido, H. Tobias-Duesbergi ja J. Aaviku helitöid.

Kaastegevad: Cantate Domino, juhatab Charles Kipper; noortekoor Lootus, juhatab Rosemary Lindau; solist Irene Loosberg, duett Elna Libe ja Olaf Härm, tertsett õed Lindaud. Musica Viva kammerorkester, orelil Inga Korjus. Meditatsioon praost Oskar Puhm.

Pääsmeks kirikukorjandus. KÕIK KUTSUTUD!

EKK „KUNSTITARE"
AVATUD KUNI JÕULUNI
LAUPÄEVITI 9.30 — 2
PÜHAPÄEVITI 12 — 5
EESTI MAJAS, TUBA 203

Olukord Iraanis muutuseta

LRO aktsioonid ei anna tulemusi ja Iraan ignorerib neid — Edward Kennedy nimetas shahhi inimkonna suurimaks türanniks

TEHERAN — Olukord Iraanis kinnipeetava Ameerika saatkonna personaliga pole muutunud. Nõndanimetatud üliõpilased ei anna oma nõudmistes järele, vaid vabastavad pantvangid alles siis, kui shahh on Iraani diktaatorile „avalikuks hukkamiseks" üle antud.

Olukorda on katsunud lahendada ka Liitunud Rahvaste Organisatsioon (LRO ehk UN), olles võtnud vastu hukkamõistvaid seisukohti ja apelleerinud Iraani revolutsioonilise valitsuse poole. Kuid kõik on olnud asjatu. Iraani revolutsiooniline nõukogu, kes on valitsuse ülesannetes, on öelnud, et kogu saatkonna ülevõtmine ja pantvangide aktsioon võinuks olematu olla, aga nad ei saa midagi teha, kuna üliõpilased ei nõustu nende soovidega. Muidugi ajatollah Khomeini ka ei nõustu.

Iraanlased on korduvalt lubanud ameeriklasi anda kohtu alla „spioneerimise" pärast. Nüüd ongi 50-st pantvangist kaheksa välja valitud, keda võidakse süüdistama hakata spioneerimises, ütles üks üliõpilane, kes seletas veel,

et just need kaheksa on süüdi saatkonnast iraanlaste kätte sattunud salajaste dokumentide alusel.

Üliõpilased ähvardavad, et pantvangid pannakse kohtu alla, kui shahhi välja ei anta või saadetakse mõnele teisele maale. Lubatud kohus toimuvat „kompententseteˮ islami kohtunike poolt.

15-liikmeline LRO julgeoleku nõukogu on mitu päeva lahendanud Iraani kriisi. Enimriikide delegaadid arutavad „taktilisi ja tehnilisi" deklaratsioonide keelelisi väljandusi, millega iraanlased võiksid arvestada. Kõik on mõistnud Iraani sammu hukka, isegi venelased, kuna selliste sammudega oleks tulevikus hävitatud riikide vaheline diplomaatlik süsteem. Iraani diktaator ajatollah Khomeini on seni selle nõukogu arvamusi, seisukohti ja nõudeid täielikult ignoreerinud.

LRO delegaadid arutlevad nüüd Nigeeria poolt ette pandud resolutsioonikavandit, kus nõutakse, et Iraan vabastaks pantvangid koheselt, et pesekretär katsuks saata spetsiaalse delegatsiooni Iraani küsimust lahendama,

et saadakse kinnitus, et USA ei sekkuks teise riigi siseasjusse, mis tähendab, et ei läheks sõjalise jõuga pantvange vabastama.

Ja viimaseks, et LRO uuriks Iraani süüdistusi kukutatud shahhi kuritegudes.

Shahhi saatmine Texasesse on seal kohapealsete omavalitsuste juures pahameelt tekitanud, kuna sellega on seoses USA-s asuvate iraani üliõpilaste demonstratsioonid ja võimalikud rahutused. USA on seni üksmeelselt nõustunud shahhile antud ravimiseks vajaliku elamisloa andmisega, kuid nüüd uus presidendikandidaat Edward Kennedy süüdistas shahhi, kui riigipead, kes „juhtis türannlikumat rezhiimi inimkonna ajaloos".

Iraan on oma rahutustega lämmatanud ja varjutanud riigis olevaid tõsiseid puudusi ja raskusi, suurt tööpuudust ja viletsust.

Ameerika saatkonna ümber karjuvail pole nagunii midagi muud teha, mõned isegi magavad seal ümbruskonnas.

Iraan on ähvardanud oma õlirelvaga. Kuna õlieksport on kriisi ajal tugevasti vähenenud, siis lubatakse peatselt õlihinda tõsta ja tulevikus ei müüda õli enam USA dollarite, vaid Euroopa valuutade vastu.

Kanada ei andnud nõukogude kõnelejale sissesõiduks luba

OTTAWA — Kanada valitsus on eitanud sissetulekuloa andmisest Nõukogude Liidu Rahunõukogu kõnelejale „julgeoleku põhjusel". Cal Best, abiministri assistent ütles, et ta ei saa anda rohkem informatsiooni, miks Spartak Begelovile ei antud sissesõiduviisat, kuid sellega on seotud rahvuslik julgeolek. Ta ütles siiski, et Begelov oli ainus neljast Rahunõukogu liikmest, kellele keelati sissepääs tulemaks kõnelema Carletoni ülikooli.

Eesti lendur hukkus USA-s

NEW YORK (VES) — Long Islandi eestlaste pere kaotas lennuõnnetuse läbi 37-aastase elukutselise lenduri Karl Neostuse, kes sügisel 1944 oli kaheaastase lapsena koos oma vanemate Arnold ja Eve Neostusega asunud põgenemisteele. Õnnetus juhtus West Virginia mägedes ilmselt halva ilma tõttu. Lennuk põrkus vastu mäekülge ja kustutas tõenäoliselt silmapilkselt vilunud piloodi elu.

Karl Neostus oli toomas uut lennukit Colorado osariigist Long Islandi MacArthuri lennujaama. Ta töötas siin pikemat aega lendurina ja lennu-instruktorina, olles hinnatud julge ja asjatundliku lendurina oma kaastööliste ja õpilaste poolt. Tal oli ka palju sõpru Long Islandi eestlaste ja sealsete eesti noorte keskel.

Karl Neostus sündis 2. mail 1942 Tartus. Perekond saabus USA-sse 1950. a. sügisel Geislingeni laagrist. Aasta hiljem asus Arnold Neostus oma abikaasa Eve (†1972) ja poja Karli ja tütre Enega (abielus ameerika arsti dr. Douglas Harbeniga) elama Oceanside.

Traagiliselt hukkunud noore lenduri peahuviks lennuasjanduse kõrval oli matemaatika, millisel alal ta a. 1973 saavutas Hofstra ülikoolis BA kraadi. 15. novembril ta asus tagasilennule Coloradost ja jäi kadunuks. Ta leiti purunenud lennukiga 20. novembril.

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1980. aastaks!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St. Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $35.—, poolaastas $19.50 ja veerandaastas $10.50, kiripostiga aastas $56.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $38.—, poolaastas $21.— ja veerandaastas $11.—. Kiripostiga USA-s: aastas $61.—, poolaastas $32.50 ja veerandaastas $17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $72.—, poolaastas $36.— ja veerandaastas $19.—.

Aadressi muudatus 50 c. — Üksiknumbri hind 45 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Kanada ja inimõigused

Keskmise suurusega riigina ei ole Kanada mänginud maailma suurpoliitika areenil domineerivat rolli, kuid ometi on ta andnud sageli oma panuse rahvusvaheliste probleemide korraldamisel, eriti pärast Teist maailmasõda, mil Kanada välisministriks oli Kanada nimekam ja silmapaistvam diplomaat Lester Pearson. NATO rajamisel ja Liitunud Rahvaste Organisatsiooni kujundamisel täitis Lester Pearson silmatorkavat osa, lootes oma liberaal-idealistlike ideede rakendamisega kaasa aidata maailmarahu säilitamisele ja rahvusvahelise olukorra stabiliseerimisele.

Pärast Lester Pearsoni domineerivat osa Liitunud Rahvaste Organisatsioonis ja maailma poliitilisel tegevusväljal ei ole Kanada andnud tugevaid diplomaate ega maailma poliitilist olukorda mõjutavaid väispoliitilisi juhte ning on esinenud viimase kümmekonna aasta jooksul rahvusvaheliste probleemide korraldamisel passiivse abistajana ja heatahtliku partnerina, kes on andnud suuri toetussummasid majanduslikult mahajäänud arengumaadele ning rakendatnud oma sõjajõudusid Liitunud Rahvaste Organisatsiooni rahujõudude raamides maailma tüli- ja tulipunktidesse rahu säilitama. Seda rõõmustavam on nüüd konstateerida, et Kanada uue konservatiivide valitsuse välisminister Flora MacDonald tunneb erilist huvi inimõiguste rakendamise küsimuse vastu kogu maailmas ning on oma seisukohti mitmel puhul avalikult esile toonud.

Välisminister Flora MacDonald tekitas Liitunud Rahvaste Organisatsioonis teatavat sensatsiooni, kui ta maailmaorganisatsiooni üldkoosolekul kritiseeris selle organisatsiooni tegevust ja ükskõiksust põhiliste inimõiguste rakendamise nõudmisel. Ta esitas inimõiguste rakendamise alal ka mõningaid uusi ideesid, nõudes Liitunud Rahvaste Organisatsioonis erilise alamsekretäri ametisse nimetamist, kelle ülesandeks oleks ombudsmani osa täitmine inimõiguste küsimuses. Ehkki sellise funktsionäri ametisse nimetamine ei taga automaatselt kõigi päevakorral olevate probleemide lahendamist, oleks see siiski väike samm edasi inimõiguste küsimuste esile tõstmisel.

Oma tõekspidamisi ja arusaamisi inimõiguste küsimuses selgitas välisminister Flora MacDonald lähemalt 17. oktoobril Torontos Inter American Press Associationi kokkutulekul, kus ta mainis, et ta on inimõiguste küsimuste vastu huvi tundnud juba aastaid. Ta ütles, et tema veendumuse kohaselt on üheks tema tähtsamaks ülesandeks poliitilisest elust osa võtmisel inimõiguste eest võitlemine. Välisminister kinnitas, et valitsuste eesmärgiks on oma inimestele kaasa aidata, et nad saavutaksid maksimaalseid tulemusi materiaalsel, poliitilisel ja majanduslikul alal. See tähendab ka seda, et valitsused peavad hoolitsema inimõiguste viljelemise ja rakendamise eest.

Vabaduse ja demokraatia säilitamiseks ei ole tähtsamaid tegureid kui sõna- ja ajakirjanduse vabadused, toonitas välisminister. Kuid samal ajal oleme märganud kibedusega, et pühalikele deklaratsioonidele ei järgne alati samalaadsed teod. Seetõttu ei pruugi eriti imestada, kui teatud juhtudel teatud valitsused leiavad olevat väga mugava ja nende arvates isegi õiglase, kui nad alla suruvad ajakirjanduse vabaduse, ütles Flora MacDonald.

Kanada uue välisministri seisukohad tunduvad julgustavatena ja annavad uut lootust nendele rahvastele, kes on kannatanud aastakümneid põhiliste inimõiguste allasurumiste tulemusena. Tema seisukohad lähevad tunduvalt lahku Kanada endise liberaalide valitsuse seisukohtadest, mis baseerusid n.n. „vaiksele diplomaatiale", vältides inimõiguste rikkumise küsimuse allakriipsutamist ja selle avalikku diskuteerimist. Meil jääb vaid loota, et välisminister Flora MacDonald oma seisukohti veelgi viimistleb ja oma nõudmiste teraviku suunab eriti nende riikide vastu, kus inimõigusi kõige rohkem rikutakse.

Seni on Flora MacDonald püüdnud nende riikide esile toomisest kõrvale põigelda, kuid tema inimõiguste aktsioonil ei ole loodetud mõju ega tulemusi kui need jäävad ainult ühekülgseks väiksemate riikide kritiseerimiseks. Igatahes eelolev Madriidi konverents, kus arutusele tulevad Helsingi kokkulepete rakendamise küsimused, peaks andma välisminister Flora MacDonaldile häid võimalusi inimõiguste eest võitlemiseks ning meie jääme ootama, et tema seisukohad ei jää seal ainult pinnapealseks virvenduseks, vaid et nendes peitub ka vajalikku sisu ja sügavust.

K.A.

„Seesam, seesam! Avane, ma ütlen!"

Jüri Teesalu

N. Liidu psühhiaatrilise erihaigla küüsis

TOIT

Toit valmistati tsooni ühisköögis kõikidele osakondadele ja eraldi vangidest sanitaridele. Loomulikul polnud sanitaridel mingit huvi süüa oma vangitoitu ja seetõttu varastasid nad kõik parema meie eest. Sealjuures arstide ja valveohvitseride täielikul teadmisel ning heakskiidul. Tihti astusid ka arstid ja õed ise köögist läbi, et õhtuks koju liha viia.

Köögist toodi toit enne igat söökikorda osakonda, söökla juurde toidujagamisruumi suurtes sõjaväetermostes. Toidu jagajaks oli üks sanitaridest, nõudepesijaks — haige. Mõnda aega tuli minul olla nõudepesijaks, mistõttu võisin oma silmaga näha, kuidas toimus haigete toitmine.

Kui supid-pudrud olid kohaletoodud, saabusid söögiruumi kõigepealt sanitarid, nii need, kes momendil olid valves, kui ka ühiselamust. Avati supitermos. Algul õngitseti pikavarrelise kulbiga selle põhjast välja lihatükid, seejärel oodati kuni vedelik „rahunes" ning siis koguti pinnalt kokku rasv. Kõik see jagati sanitaride ja valveõdede vahel. Loomulikult käidi ka arstide käest küsimas, kes neist momendil süüa soovib.

Samamoodi talitleti kõikide toitudega. Haiged ei saanud kätte poolikki neile ettenähtud 20 grammist võist päevas, leiba said päevas maksimum 250 grammi, kuivatatud puuviljadest keedetud kompotti 100 grammis. Ülejäänu kohta võis vaid öelda, et ka paljas vesi on rammusam.

Juhul, kui keegi patsientidest oma pühas lihtsameelsuses läks arstidele kurtma, et süüa saab vähe ning et sanitarid varastavad ja rüüstavad meile ettenähtut, siis sellise kaebuse peale määras arst haigele „tugevdatud ravi" ning käskis sanitaridel haige läbi peksta.

Peale kahenädalast tööd nõudepesijana keeldusin sellest ametist, oma hingerahu säilitamise huvides. See läks mulle maksma kahekuise triftaziinisüstide kuuri. Kuu aega sellest pidin veetma üksikkongis. Isolaatoris viibides, et mitte meelt heita, tegelesin inglise keele grammatika konspekteerimisega. Õpiku ja konspekti äravõtmist saatis osakonnajuhataja, nõukogude arst ja ohvitser Mukimovitsh, sõnadega: „Sina, spiooniks ettevalmistuja, rahvavaenlane, siga!" ja määras täiendavalt zertsiinisüstid.

SIGARETID

Haigla ülema, meie maal laialtlevinud sõjafilmides näidatavaid gestaapolasi meenutava naisterahva, meditsiiniteaduste kandidaadi Lidida Andrianova erikorraldusega oli ettenähtud väljastada haigetele, kelledele saadetakse kodudest sigarette, neli sigaretti päevas ning sanitarid peavad andma neljal kindlal ajal päevas tualettruumis tuld suitsetamiseks.

Muidugi oli suitsetajaile selline rezhiim liiga ränk. Haiged, kelle-de hulgas oli endisi arste, insenere, lendureid, sõjamehi — kõik tuhnisid prügikastides, et leida mõnd sanitaridest või arstidest järelejäänud koni.

Sigarette jaotas välja üks sanitaridest. Oli kujunenud normiks, et ta võttis ilma kelleltki küsimata endale kõik haigetele liigseina saabunud sigaretipakid, samuti nagu ta varastas ka haigeile kodudest saadetud toitu, kaevata polnud haigel kellelegi.

Haigetele kehtestatud rezhiim nägi ette, et haige võib saada kodust toidu- ja sigaretipakke ning rahasaadetisi piiramatul arvul ja juhul kui haige töötas haigla töökojas, maksti talle palka, ehkki ironiseerivas suuruses — kuni kuus rubla ühes kuus. Sanitaridel oli palk küll kümme korda suurem, kuid postipakkide ja raha kulutamise lõbud olid neil vangirezhiimiga piiratud. See-eest oli sanitaride kätte usaldatud haigeile saabunud pakkide valvamine ning toiduainete üks kord päevas jaopärast väljajagamine. Meile jäi kaks võimalust: kas lasta kõik ära varastada või anda osa ära vabatahtlikult. Mõned, sealhulgas mina, kasutasime oma toiduainete vabatahtlikku äraandmist täiendavate sigarettide väljavõtmiseks omaenda pakkidest. Mõni haige jäigi seejuures lihtsameelselt uskuma, et vaat kui andekalt ta kavaldas üle Andrianovat, kinkis sanitaridele oma konservid ja nüüd saan paki suitsu päevas. Tegelikult aga olid arstid kõigega väga hästi kursis, terve see süsteem, kõik need piiratused olidki väljamõeldud selleks, et näidata oma võimu, mõnitada haigete üle, viia nende seisund tõeliselt parandamatute psüühiliste häirete staadiumini ning selle kaudu niinimetatud sotsiaalse ohutuseni. Minul tuli iga kuu loovutada pooled mulle kodust saadetud toidupakkidest, sigarettidest ja rahast ainult selleks, et saaksin suitsetada paki omaenda sigarette päevas. Oli ääretult vastik lugeda pihku neile, kommunistlike varganägudega mehkeldavaile varganägudele oma ema hoolitsevate kätega küpsetatud pirukaid ja kotte. Kuidas vastata neile, kaugest kodust kuid võõras keeles kirjutatud kallitele ridadele „Pojake, kuidas apelsinid maitsesid . . ." Neid apelsine, nagu paljutki muud, õnnestus mul vaid näha.

SKANDAAL

Suitsetamiseks oli vaja hankida veel tikke, mida polnud haigetel lubatud omada. Sanitarid müüsid ühe konservi kondenseeritud piima eest kümme tikku. Ostsime ja lõikasime õmblusnõela abil iga tiku neljaks osaks. Kuskil jõulude paiku 1975. aastal, ühe järjekordse läbiotsimise ajal leidis maani purjus osakonna velsker haigelt toosi tikke, mille eest ta muidugi lubas määrata haigele sulfaziinisüstid. Velsker sai teenitud kõrvakiilu, mille eest ta peksis koos sanitaridega aastatega ärakurnatud haiget saabastega kõhtu ja näkku. Sellepeale keeldus terve osakond õhtusöögist. Kutsuti kohale valvemeeskonna sõdurid ja kõik mitte kohalviibivad sanitarid. Kõik haiged tiriti ükshaaval palatitest välja ning peksti terve karja rusikate ja saabastega läbi. Kahel haigel murti seejuures ribid, nii et nad pidid kuid lebama voodis. Juhtunust keelati kirjutada kodudesse.

Sellises jõhkruses ja sadismis seisnebki sotsialismi tõeline pale, siin võis näha nõukogude meditsiini "kõrgust" ning „humanismi" millest tihti kirjutatakse ajalehtedes nõnda, et hakka või uskuma.

Oma põhikoosseisus tuleks nõukogude psühhiaatrid anda rahvusvahelise kohtu alla, koos kõigi neid toetavate isikutega. Nürnbergi otsused oleksid nende jaoks veel liialt humaansed, neid tuleks üles puua jalgupidi.

KOMISJON

Iga poole aasta tagant sõitis meile professor Aljev ning teostati komisjon. Otsustati, kelle kohta haigetest oleks aeg teha ettepanek kohtule, suunata ta elukohajärgsesse harilikku hullumajja, kus siis võidakse otsustada, millal ta kohaliku kohtu kaudu lõpuks koju lasta võib. Meil oli inimesi, kes olid viibinud nn. „ravil" juba üle kümne aasta. Mõned ei väljunudki palatist kutsele ilmuda komisjoni ette ja suurem osa lootis vabaks saada rohkem tänu Hiina relvastatud jõududele kui professor Aljevi komisjonile.

Peale komisjoni oli tavaliseks nähteks enesetapulaine. Pärast üht, 1976. aasta komisjoni poosid end ühe öö jooksul üles 6 inimest. Nende hulgas kolm noort naist naiste osakonnast. Valvearst, Jelena Sergejevna kommenteeris juhtunut vaid lausega „Nende saatanate pärast ei jõua ma õigel kellaajal koju, peab surmatunnistusi vormistama".

Jah, need on saatanad, kelle pärast inimesed olid viidud enesetapuni.

„ÄRA KALLUTA PEALE!"

Ta oli noor mees, kellele oli seljale tätoveeritud naljakas lause „Ära kalluta peale". Aastate jooksul, nagu paljud teisedki, oli ta õppinud eluraskustest lohutust leidma kange tee joomisega. See oli väga kallis lõbu. Sajagrammise teepaki müüsid sanitarid viie rubla eest. Lihtsameelne noormees maksis paari paki tee eest ette. Kui ta läks neid pakke küsima, peksid sanitarid ta surnuks.

Poiss oli juba läbi komisjoni väljakirjutatud, tal oli jäänud veel paar kuud oodata kohtuotsust. Aga nüüd sai ta vabadusse jalad ees. Teda peksti saabastega kõhtu, nii et tal lõhkes maks ja rebenesid neerud. Ta elas veel paar tundi, ta oli mõistuse juures, kui saabus kirurg ja oli mõistuse juures, kui kirurg lahkus . . .

Ta ei olnud veel kolmekümnenegi, venelane, nimi — Sergei.

On võimatu kirjeldada kõike seda, milleks on võimeline punane sandarmeeriasüsteem, siin on vaid tühine osake sellest, mida mul on tulnud näha viimaste aastate jooksul. Ja millise räpase ning mädanenud moraaliga riik leiab endal olevat veel õiguse kedagi kritiseerida . . .

Nõukogude inseneridele tundub uskumatuna fakt, et USA-s on isegi töötatöölise abiraha ligi 1000 dollarit kuus, siin elab rahvas kommunistliku propaganda pimeduses, inimesed, avage oma silmad ja vaadake seda sõnnikut, mida te teenite!

1979. a., Tallinn

Kommentaarid

Maailmas on alati vaadatud diktaatorite sünnile kui millelegi ebanormaalsele. Pärast targutatakse, et teatud ajal võinuks kõikide nende fanaatikute ja hullumeelsete jõupositsioonidele asumise vältimiseks astuda õigeid samme õigel ajal, seega takistades juba alguses hiljem ületamatuks muutunud probleemi.

Kuid maailmas on alati olnud nii, et nende hiljem hullumeelseiks tunnistatutega on tahetud igal võimalikul viisil ja viimase hetkeni äri teha, jättes nende siseasjuks, kas tegemist on selle riigi hullumeelse või aruka diktaatoriga.

Lisaks kommunistlikele diktaatoreile, kellega maailma näib juba igati leppinud olevat, on tulnud fookusse usuline diktaator, keda alul võeti kui raugastanud habemikku. Keegi ei tea kui kaua Allah talle võimutsemiseks aega annab, kuid mehe võimuahnus näib ületavat tema kolleegide oma, ega keegi ei tea milliste komplikatsioonideni see võib välja viia. Seni mahajäänud ja pooleldi suurvõimude alla kuulunud islami maailm ärkab, kuid selle äratajaks on hullumeelne fanaatik, kes ei arvesta ühegi rahvusvahelise seadusega, kuna usub, et tema listmiku all olevate õliallikatega ta juhib maailma. Ja kui tema ise ei suuda veel seda mõjutada, siis suudavad ta agitaatorid ja shiitide usulahu fanaatikud selle muuta islamiriikide ulatusega liikumiseks, mille tulemusi ei mõista ega julge veel keegi ette näha. Tuleb vaid arvestada, et väike Kuuba on praegu maailmas sõjaliseks jõuks, kelle üksused asuvad mitmes riigis Aafrikas.

Kui nüüd üha selgemini nähakse, et üks hullumeelne on laiutama hakanud, miks siis keegi ei katsu teda korrale kutsuda? On ju olemas Liitunud Rahvaste Organisatsioon oma kontroll-väeüksustega. Kuid selle julgeolekunõukogu on seni koos istunud ja Iraani uus diktaator on sellele häbematult keelt näidanud, jättes kohale tulemata. Mis kasu olekski, kui julgeolekunõukogu mingile tagaselja otsusele jõuaks, kui seda ei mõteldagi arvestada. Kui nüüd kogu läänemaailma silmad on pööratud Ameerika Ühendriikide poole, siis mitte enam sealt abi saamise lootusega, vaid kaastundega, nähes selle saamatust; hiir on kassi terroriseerima asunud ja kass püüab olla hästi kuss, et ehk saaks selleläbi armulikuma kohtlemise osaliseks.

Ja jälle imetleb tänapäev kuidas kasvatatakse diktaatorit ja pannakse maailm tema ette põlvi nõtkutama. Khomeinil, kui tal elupäevi on, on palju suuremad võimalused maailmavallutusteks kui olid Hitleril, sest araabia maailma äratundmiseks on vaid vaja sõnajõudu ja 800 miljonit alluvat on oma fanaatilises usus kohe tema järglased — ja ka sõdurid, kui vaja. Õnneks pole nende tehniline relvastuse tase veel küllalt tugev.

Kui nüüd Khomeinile uue põhiseadusega on antud täielik võim nende inimeste üle, kes talle kuuletuvad, siis tuleb jääda lootma ainult Allahi armu peale, et ta oma habemiku sulase enne ära kutsuks, kui USA presidendi ema Lily on leidnud inimesi, kes ühe miljoni dollari annetamisega, võiksid ta vägivaldselt kõrvaldada.

o

Kaua ettevalmistusel olnud, palju tööd ja kulu nõudnud Wiiralti festival on möödunud. Eesti Kunstide Keskus tahtis Toronto eestlastele anda võimaluse oma

(Järg lk. 3)

USA evakueerib oma saatkondade personali

WASHINGTON — Üks välisministeeriumi ametnik teatas, et USA on alanud vabatahtliku evakueerimise programmiga, kus tuuakse ära mittevajalikke diplomaate, nende perekonnaliikmeid ja ärimehi umbes kümnest muhameedlaste riigist, kus neid ähvardab võimalik hädaoht.

Iraan ei kuulu nende maade hulka, kuna kõik ameeriklased, väljaarvatud need, kes on oma saatkonnas vangistatud, on maalt lahkunud. Ametnik ei nimetanud aga ühegi niisuguse riigi nimetust, kuid arvatakse, et nende hulgas on riigid, kus viimasel kuul on olnud vaenulikke demonsratsioone Ameerika vastu, nagu Pakistan, Bangladesh ja Teheran.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

VALVEARST NÄDALALÕPUL

8. ja 9. dets. dr. T. Kuutan, tel. 751-6141.

15. ja 16. dets. dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

Jõululaat Eesti Majas

Eesti Majas oli pühapäeval Eesti Abistamiskomitee jõulumüük, V. Hubeli kunstinäitus, St. Catharinesi eesti daamide käsitööde näitusmüük ja nende kõrval veel gaidide müügilauad jõulukaartidega ja maiustusist tehtud jõulupuudega. Samal ajal avatud EAK äriruumis tungleti jõulukingituste valikul. Rahvast olid kõik ruumid tulvil ja võis tähele panna jõulumeeleolu, pealegi kui väljas oli suurepärane talveilm.

EAK jõulumüük on aastatega leidnud suurt tähelepanu, kui koht jõulukingituste tegemiseks ja EAK-le pühade-eelsete toetussummade andmiseks. Juba avamishetkel olid ruumid täidetud huvilistest ning peagi olid loosid müüdud ning rahvas istus kohvilaudades sõpradega vestlemas.

Samuti on oodatud olnud St. Catharines'i eesti käsitöötegijate Ella Jostmani, Dagmar Pinti ja Armilde Pihla näitusmüük, mille ümber oli elav tutvujate ja ostjate ring.

Keldrikorruse fuajees oli Vello Hubeli S.M.V. (Sini-must-valge) ja Ontario maastikumaalide näitus. Kitsas koridoris ei pääsenud ta tööde mõjukus küllaldaselt esile, kuid sundis vaatama neid fantaasiaküllaseid S.M.V. kompositsioone ja tema maastikke eestlastele tuttavaist kohtadest, mida ta hea nägemisoskusega juba aastaid on loonud.

Gaidide kaartidelaual oli kauneid omavalmistatud kaarte igaks juhuks, küll jõulupühadeks. Sellegi laua ümber oli huviliste ring.

Detsembrialguse jõulumüüki ei seganud teised üritused, jõulukinkide ostuhooaja avamiseks on see aastaid olnud soodne võimalus teha seda mõnusas laadameeleolus.

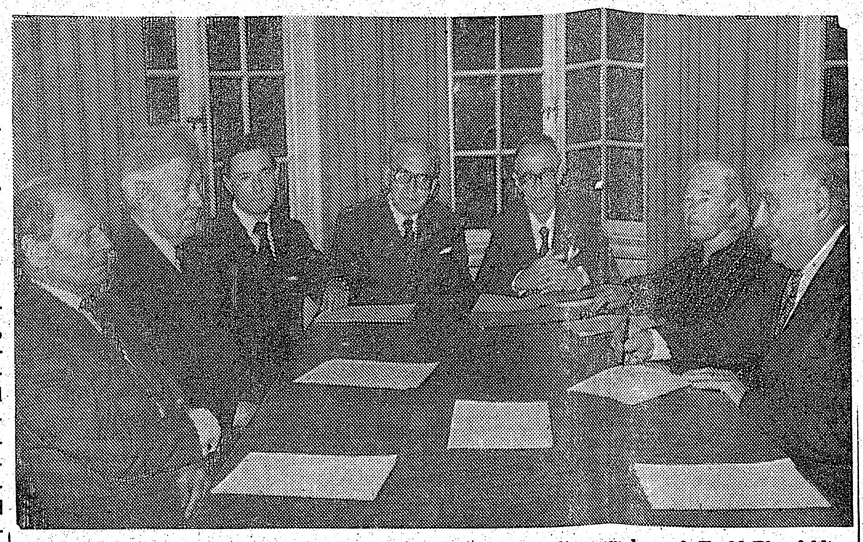

Eesti Keele ja Kirjanduse Instituudi juhatus 1979/80. a. Vasakult paremale prof. Evald Blumfeldt, prof. Teodor Künnapas, fil. lic. Paul Laan (teaduslik sekretär), mag. phil. Herman Rajamaa (abiesimees), dotsent Valter Tauli (esimees), fil. mag. Helmi Eller (sekretär), fil. dr. Johan Ungerson. Pildilt puudub arhitekt Mart Jänes

III Ülemaailmne Eesti Rahvuskongress

Võeti vastu kahepäevase kongressi raamkava

ESTO-80 ajal Stokholmis astub kokku III Ülemaailmne Eesti Rahvuskongress. Osavõtma on kutsutud kõik rahvuskultuurilised ja rahvuspoliitilised eesti organisatsioonid oma esindajate kaudu. Seniste andmete järele on loota Stokholmi 600—700 Eesti Rahvuskongressi delegaati.

ESTO-80 ajal peetav Ülemaailmne Eesti Rahvuskongress kujuneb seega kolmandaks kõige ulatuslikumaks nõupidamiseks, mis kunagi vabas maailmas peetud, kus seniste saavutuste ja antud olukorra analüüsidele tuginedes toimub ühiste seisukohtade selgitamine ja tuleviku sihtide seadmine.

Rahvuskongress on ESTO-80 kõrgpunkt, kus vormitakse laused ja mõtted Eesti Vabadustaotluste manifestiks,

milles kajastuvad eestlaste kultuurilised, ideoloogilised ja poliitilised tuleviku püüdlused

ja mille teksti ESTO-80 esimees rongikäigu lõppkogumisel ette loeb ja mida kinnitame 15.000—20.000 käetõstega.

Rahvuskongressi seekordne korraldamine on pandud rootsi eestlaskonna peale. Meie ülesanne on see hästi läbi viia. Selle täielik ja igakülgne õnnestumine oleneb ettevalmistustööde põhjalikkusest, aga eelkõige organisatsioonide ülemaailmsest kaasatulekust oma esindajate kaudu. Kõik eeldused selleks on loodud Rootsi Eestlaste Esinduse ja Eesti Komitee vahelise koostöödeklaratsiooni allakirjutamisega ja Eesti Komitee esindajate kaasatöötamisega Rahvuskongressi korraldavas toimkonnas, mille koosseis on järgmine: esimees Mihkel Jüris, abiesimehed: Leo Karupää, Aksel Mark ja Tarmo Oja, peasekretär Alfred Põldma, liikmed: Agu Kriisa, Voldemar Krüppelman, Priidu Pukk, Rein Puusepp ja Johan Ungerson. Rahvuskongressi laiendatud toimkonda kuuluvad veel organisatsioonide esindajad.

Korraldav toimkond oma 19. novembri koosolekul võttis lõplikult vastu III Ülemaailmse Eesti Rahvuskongressi päevakorra raamkava esitamiseks Esinduse juhatusele.

Raamkava järele peetakse Rahvuskongress kahel päeval: teisipäeval, 8. juulil 1980 toimuvad töö- ja redaktsioonikomisjonide koosolekud ja kolmapäeval, 9. juulil on Rahvuskongressi üldkoosolek.

Peateemadeks otsustati võtta ja teha järgmiste maade eestlaskondadele ettepanek järgmiste materjalide ettevalmistamiseks ja referendi leidmiseks: 1. Kodumaa olukord ja meie — Rootsi, 2. Välis- ja vabadusvõitlus — USA, 3. Eesti rahvuskultuuri viljelemine — Kanada, 4. Noortealalised tööülesanded — Austraalia.

Töögrupid moodustatakse samadele teemadele. Kavas on veel tervitused, maade aruanded ja lõpuks resolutsioonide ja manifesti vastuvõtmine.

Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut 20-aastane

20 aasta möödumist Eesti Keele ja Kirjanduse Instituudi (EKKI) asutamisest tähistati sügispoolaastal peetud üldkoosolekul lühikese tagasivaatega läinud aastate tegevusele. Instituudi teaduslik sekretär Paul Laan meenutas oma ettekandes tingimusi, millistes instituudil eriti 70-ndatel aastatel on tulnud töötada, ja tööülesandeid, kus on asunud tegevuse pearõhk.

Põhikirja järgi on täpsemalt määritletud EKKI eesmärgina eesti keele ja kirjanduse uurimine ja levitamine ning seda eesmärki taotlev tegevus nagu õpetamine, kursused, teaduslik dokumentatsioon, uurimuste, käsi- ja õpperaamatute publitseerimine jne.

EKKI asutamine on otseselt seotud eesti keele õpetusega Stokholmi ülikoolis 50- ja 60-ndatel aastatel, mida korraldas ülikooli juures asuv Eesti seminar.

Hiljem, pärast Eesti seminari allutamist Soome keele instituudile sai tema nimeks Eesti osakond.

A. 1959 loodi selle juurde EKKI, selleks et anda osakonnale kindlam seisund ja muretseda paremad eeldused teaduslikuks tegevuseks.

EKKI töö on arenenud tulemusrikkalt üsna mitmes sektoris. On korraldatud nii suve- kui talvekursusi ja avaldatud rida publikatsioone. EKKI toimetiste sari hõlmab 15 numbrit kaasa arvatud stensileeritud väljaanded. On kogutud terminoloogilist sõnavaramaterjali. Alalise tööna on olnud käsil perioodikas ilmuvate artiklite bibliografeerimine ainete järgi ning ajalehelõigendite korraldamine ja täiendamine. Kõige olulisemaks ülesandeks on siiski olnud eesti keele õpetamine, mis suurele hulgale nii eesti kui teistest rahvustest üliõpilastele on võimaldanud tutvuda eesti keele ja kultuuriga praegustele rootsi ülikooli nõudmistele vastavalt.

Järgnevalt kõneles Eevi End oma tööst EKKI-le üle antud Rudolf Parise kunsti oskussõnaraamatu käsikirja redigeerimisel ja täiendamisel.

Sõnaraamat on kavatsetud kombinatsioonina lingvistilise ja entsüklopeedilise leksikonitüübi vahel, kus märksõna ja definitsioon on eestikeelsed, terminid aga on antud ka inglise, prantsuse, saksa ja rootsi keeles.

Esialgsele käsikirjale tuleb uue osana lisada rootsi terminid, täiendada materjali uute ja/või algtekstis puuduvate mõistetega ja komprimeerida, lühendada ning parandada eestikeelset teksti.

Teaduslik sekretär teatas, et korjandus Johannes Aaviku mälestusmärgi heaks on lõpule viidud. On taotletud instituudi isikulise koosseisu laiendamist arhiivitöö korras, kuid seni on puudunud sobiv kandidaat.

Võeti vastu tegevus- ja majandusaruanne ning määrati uus tegevuskava. Endistele ülesandeile lisandub Johannes Aaviku 100. sünniaastapäeva (1980) tähistamise ettevalmistamine.

Juhatus ja revisjonikomisjon valiti tagasi endises koosseisus: esimees — Valter Tauli, abiesimees — Herman Rajamaa, sekretär — Helmi Eller, Evald Blumfeldt, Mart Jänes, Teodor Künnapas, Johan Ungerson, teaduslik sekretär — Paul Laan (ex officio). Juhatusliikme kandidaadid: Ants Anderson, Arvo Mägi ja Raimo Raag. Revisjonikomisjon: Kalju Lepik, Erik Kalve ja Henno Lender.

EKKI juures asuvad ajalehelõigendite arhiiv, teoksil olev perioodikas ilmuvate artiklite bibliograafiline kartoteek ja Elmar Wrageri poolt koostatud hiiu murde sõnastiku käsikiri.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

VÄÄRTUSLIKUM KINK
MAALIKUNSTNIK
ÜLEVAAL SÜNNER
SAARNIIT STUUDIOST
567 ROEHAMPTON Ave.Torbnto. Tel.488-5895

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

kujutavkunstiliste probleemidega tutvumiseks, kus eriti esile oli toodud meie suurmehe kunstnik Eduard Wiiralti looming ja kunstnikuisik. Loengud, näitus ja kirjanduse väljapanek oli igakülgne ja täitnuks juba ise selle sündmuse, ilma et seda olnuks vaja veelgi tihedamaks teha muude ettekannetega. Võib-olla eestlased kartsid sellist pikka sündmust, pealegi kui mõtted on juba jõulukinkide ostmisega tegelemas.

Toronto eestlased ei tundnud huvi selle sündmuse vastu. Osavõtt oli väike, kuigi alati võib sel puhul mitte mahuse vaid kvaliteediga põhjendada. Lisaks inimeste huvipuudusele oli ka ilmastik takistuseks. Neile aga, kes nädalaid olid teinud ettevalmistusi näituseks, selleks arvukalt Wiiralti töid laenutades, kataloogi koostades, kirjanduse ülesseadmisel ja kõike leida püüdes, võib selline apaatsus tuua pettumustunde sellest rahvast, kellele nad nii suure entusiasmiga töötasid, kellele tahtsid anda väärtusi, mida eesti kultuurivaramus on, aga liiga vähe tuntakse. Võibolla oli viga ka korraldajate poolel, kes ei olnud osanud „müüa" oma üritust, sest siinses ühiskonnas tuleb iga idee müügile panna.

Sisuliselt oli selles siiski palju rikkusi, mis neile, kes sellele said kaasa elada, oli väärtuslikuks teadmiste kogumiks sellest kultuurist, mida me omaks peame ja kõneluste kohaselt oleme valmis ka oma järglastele pärandama. Mõnikord on aga tunne, et tahetakse pärandada seda mida ei tuntagi.

Kinnisvaramüügid on „talveunes"

Eestlasest börsianalüüsija vaatleb kinnisvaramüükide olukorda

Toronto päevaleht „The Globe and Mail" avaldas oma 26. nov. numbris pikema artikli vestlusest eestlasest börsianalüüsija Harry Rannalaga, kes näeb praegu Kanada kinnisvaramüüke olevat „talveunes", kuni raha probleemid kergenevad.

Rannala arvab, et kinnisvarade müük on praegu pikas „talveunes" USA kõrgete rahaprotsentide tõttu. Ta arvab, et enamus aktsiaid, mis on praegu müügil, võib osta madalama hinnaga. Kõrged pangaprotsendid vähendavad tarbija nõudmist majadele. See olukord tingib vähem arenguvõimalusi ja suuremaid finantsilisi kulutusi kinnisvarafirmadele, mis on kainestav keskkond majamüükidega tegelejaile kui ka investeerijaile.

H. Rannala vaatleb börsikõikumisi seoses rahakitsenduste ja protsentide tõusuga.

Ta arvab, et nüüd ollakse möödunud paranemise harjast kui poliitikud ei sega vahele, siis võime föderaalvalitsuselt oodata uut antiinflatsioonilist aktsiooni.

Sel põhjusel ta ei näe mingit kiiret paranemist kinnisvaramüükide indeksis.

H. Rannala arvab, et Kanada pangaintressi normid peavad olema kooskõlas USA omadega suurte välislaenude tõttu. Vastupidine poliitika tähendaks Kanada dollari langust teiste valuutadega võrreldes. See ennustus tähendab veelgi kõrgemaid oblikatsioonide protsente ja rahalisi kitsendusi.

Lõpuks ta ütleb, et oleks riskantne ennustada mil aktsiaturg on saavutanud oma madalama taseme. Börs on teinud vahepeal pika tee oma hiljutiselt madalseisult, kuid tal ei ole kristallpalli ennustuste nägemiseks.

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

KAASMAALASED
Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.
HÜPOTEEKLAENUD 13½% aastas
Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised
PERSONAALLAENUD 14,7% aastas
Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.
ÜHENDUSES ON JÕUD!

Tiiu Leek tütre ja emaga kanada naisteajakirjas

Kanada naiste ajakiri „Chatelaine" avaldas oma tänavuses detsembrikuu numbris pildiartikli „Emad, tütred ja vanaemad jagavad jõulurõõmu" — kokkukuuluvus. Üheks lehekülgesuuruseks fotoks on selles näitleja Tiiu Leek oma tütre Lindsay ja ema Leidaga. Öeldakse, et nad armastavaid lihtsaid pühi, mis on vaiksed perekondlikud kokkutulekud. „Rõõm on olla koos inimestega keda armastad," ütles Tiiu. Tiiu on pühade ajal siiski Hollywoodis, kuid seal on tal päris ehtne jõulupuu ja kalkunipraad. Tema ema Leida veedab jõulud Torontos ülejäänud perekonnaga ja pakub eesti traditsioonilist jõulusööki. Tiiu, tütar Lindsay ja ema kannavad Holt Renfrew moeriietust, soengud olid tehtud Michael/Jason Kearnsi poolt.

Osavõtt lätlaste mardibasaarist oli tulukas

Novembri alul toimunud mardibasaar läti uues kultuurikeskuse hoones oli osavõtvaile eesti kunstnikele tulukas. Suurem huvi oli just Lana Kasaku omapäraste sulemaalide vastu, mis olid uudsed, neid osteti ja anti uusi tellimisi. Küllaltki rohke oli Marje Eerme-Urani ja Ants Elkeni keraamika minek.

Lätlased pöördusid Eesti Kunstide Keskuse pole sellesarnase koostöö sobitamiseks, mida eestlaste poolt lahkesti kasutati. Lätlased olid rõõmsad koostöö üle ja lubasid tuleval aastal jälle sellesarnasel üritusel ruumi anda, millega aidatakse kaasa uuele Läti Kultuurikeskuse majandamisele.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$35.—	$38.—
Poolaastas	$19.50	$21.—
Veerandaastas	$10.50	$11.—

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$56.—	$61.—
Poolaastas	$30.50	$32.50
Veerandaastas	$16.—	$17.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $72.—, poolaastas $36.—, veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 50 centi. Üksiknumbri hind 45 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ... "
197 . Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi .....
Aadress .....

ELMAR SONIN'it

mälestavad leinas—

ARNO
HELVE
OMAKSED Eestis

ARMAST VILISTLAST

ELMAR SONIN'it

mälestab leinas

akadeemiline poeg JAAK LUPP

ARMAST PEREKONNASÕPRA

ELMAR SONIN'it

mälestavad

HALDI ja KALLE VIIRES
HILLE, ELMAR ja ALLAN SUTT

EKK Kunstikomitee liikmele, EDA SEPALE avaldame sügavat kaastunnet tema ISA, ELMAR SONINI, surma puhul

Eesti Kunstide Keskus

MÄLESTAME KALLIST

AGNES TAAR-KAJARA't

surnud 7. detsembril 1976 Tartus

JA TEMA ABIKAASAT

VALMAR KAJARA't

surnud 5. detsembril 1976 Tartus

nende kolmandal surma aastapäeval

Vaikses leinas

õde META abikaasaga

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aastz teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja külialdaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

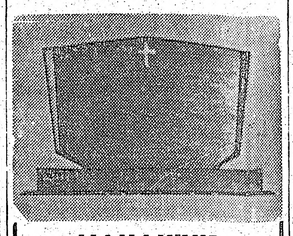

HAUAKIVID

Eesti ettevõte

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206

Nigul Virro

Cantate Domino laulis kanada kogudusele

Möödunud pühapäeval laulis Peetri koguduse segakoor Cantate Domino Charles Kipperi juhatusel Toronto lähedal asuvas Ajax'i väikelinnas ühe kanada koguduse külalisena, kus endine koorijuht Asta Ballstadt on liikmeks. Koor võeti väga südamlikult vastu ja neid tänati vaimuliku muusika eest.

Cantate Dominol on ees jõulukontsert eeloleval pühapäeval, 9. dets., kus on kaastegevad veel solistid I. Loosberg, duett E. Libe ja O. Härm, tertsett Lindau õdedelt, Viva Musica kammerorkester, orelil Inga Korjus, kuna jõulukohane vaimulik meditatsioon on koguduse õpetajalt praost O. Puhmilt.

Verine sünnipäevapidu

PHILADELPHIA — 106-aastane mees, kes oli teel oma 104-aastase õe sünnipäevapeole, mõrvati koos kahe 63- ja 60-aastase külalistega ühe püstolipaugutaja poolt, kes ise kiirustas sündmusekohalt minema. Üks tunnistaja seletas, et tapja peatas hetkeks auto, laadis uuesti püstoli ja tulistas mõned lasud veel ohvreisse, kes jäid metodisti kiriku ette lamama.

Venelased lammutasid E.V. saatkonna maja Pariisis

Eesti Vabariigi saatkonna maja Pariisis, asudes Boulogne'i pargi läheduses 4, rue de General Appert, mille venelased sõja lõppedes üle võtsid, on nüüd venelaste poolt lammutatud. Nõukogude saatkond ehitab seal endale mingisugust kõrvalhoonet.

Prantsuse valitsus ei tunnusta Eesti annekteerimist N. Liidu poolt ja seepärast ei antud Eesti riigile kuuluvat hoonet venelastele omanduseks, vaid ainult kasutamiseks. Venelased pole sellest aga hoolinud ning on hoone nüüd lammutanud, nagu kuuluks see nendele.

Pariisi katastriraamatus oli veel 1972. a. saatkonnahoone sisse kantud kui „Legation d'Estonia". 1973. a. katastriraamatus esineb aga omanikuna lihtsalt „Monsieur l'Ambassadeur", märkimata, missuguse maa saadikuga on tegemist. Kuna Eestil puudub Prantsusmaal ametlik esindaja, on venelased seda olukorda ilmselt kasutanud ja katastriametit kuidagi mõjutanud.

(EPL)

Ühe perekonna muusikaõhtu

Toronto Eesti Baptisti kogudus on oma 30-aastase tegevuse jooksul teinud endale nime kui muusikaline kogudus. Nende aastate jooksul oleme võinud üle elada rohkel arvul ilusaid hetki, mida on andnud koguduse mitmesugused koorid, ansamblid, vokaal- ja instrumentaalsolistid. Et aga ühe terve muusikaõhtu kava täidavad ühe perekonna liikmed, seda on vist koguduse ajaloos juhtunud ainult üks kord. Sellele ainulaadsele sündmusele võis kaasa elada pühapäeval, 2. detsembril, mil toimus koguduse juubeliaasta muusikaõhtute sarjas järjekorras kolmas.

Õhtu kava sisustasid koguduse abipastor Osvald Medri pojad ja tütred, vanuses 41 kuni 16. Vaatamata sellele, et esinejate tase muusikalise hariduse poolest ei ole ühtlane ning hoolimata mõningatest „piduritest" nagu närvitsemine ja külmetus, kujunes õhtu väga sisukaks ning elamusi pakkuvaks mitmel pinnal.

Kontserdi avas Einar, kes perekonnas on saanud suurima muusikalise hariduse, esitades klaveril Bachi „Toccata". Selle tehniliselt väga nõudliku pala mängis ta hea tehnikaga ja kindla esitusviisiga.

Kõige noorem, Senta, kes omab ilusat kõrget sopranit, esitas siis ühe vaimuliku laulu ning sellejärele koos oma õe Imbiga veel kaks. Neid saatis klaveril vend Jaan, kelle erialaks on õieti laul. Et ta sel alal võib palju pakkuda, selles võis veenduda, kui ta järgnevalt oma ilusa jõuliseltkandva baritoniga laulis Tamvergi tuttava „Õhtu rahu" ja Hilleri „Jää minuga".

Et ta peale tõotava laulumaterjali omab häid võimeid ka viiulil, tõendas Senta, kui ta ilusa tooniga kandis ette Marcello kolmeosalise sonaadi Einari klaverisaatel. Viiul ei ole võõras instrument ka Imbile ning koos õega asusid nad purema rasket pähklit, milleks oli Bachi viiulikontserdi II osa.

Viis muusikut olid tegevad järgmises numbris, kus Kalle ning Jaan laulisd bassi ja baritoni duetti ning neid saatsid Einar klaveril ja õed viiulitel.

Pärast seda, kui Imbi klaveril oli esitanud Chopini „Nokturni", võtsid Jaan ja Einar kätte tshellod, moodustades koos õdedega keelpillide kvarteti ning kandsid ette ühe vaimuliku laulu seade.

Enne viimast pala esines sisuka kõnega kõige vanem õde Helgi Medri-Leesment teemal „Kristlik kodu", käsitledes Jumala tähtsust koduses elus ja eriti laste kasvatamises.

Muusikalisele osale pani lõpupunkti kuueliikmeline Medride ansambel — Helgi, Imbi, Senta, Jaan ja Kalle laulsid ning neid saatis klaveril Einar.

Kogu õhtu lõpetas lühikese sõnavõtuga ja palvusega Medride sugulane, kirjanik Evald Mänd-Ain Kalmus. Kirik oli kuulajaist täidetud. Ainulaadne õhtu, milletaolist vist niipea jälle ei tule, pakkus elamusi kõigile.

E.R.

Mitmekultuurilise ühiskonna tähtpäevade kalender

Asja saabus suur (43x43 cm, avatult poole suurem) värvitrükis kalender „Meie Mitmekultuurse Ühiskonna Pidustused" (Celebrations of our Multicultural Society), mis on koostatud 1978. a. üliõpilaste suvetöö '78 projektina. See kalender on mõeldud Ontario koolidele septembrist kuni juulini. Kuude kaupa avatud lehtedele on märgitud iga päeva juurde paljude uskude ja rahvaste pühad ning tähtpäevad, inglise ja prantsuse keeltes.

Eestlaste pühadest on märgitud „iseseisvusepäev" ja „võidupüha". Pisut intrigeerivana tundub, et vene (Russian) nime all on toodud „mai-päeva paraad" ja 7. november kui „mälestuspäev-leppimatuse päev" (Memorial Day-Day of Irreconcilability). Teise ingliskeelse sõnaraamatu tõlgendus on veelgi negatiivsem —leppimatult vaenulik (implacably hostile). Prantsuskeelses versioonis Russia muutub Union Sovietique'uks.

E.A.

Los Angeleses elav abielupaar Magdaleena ja Peedo Aviko tähistasid hiljuti oma 65. pulmapäeva sõprade keskel. Pildil juubilarid oma kodus.

Toronto Evangeelne Kogudus 10-aastane

Eelmisel nädalalõpul pühitses Toronto Evangeelne Kogudus oma 10. aastapäeva. Pidulik tänujumalateenistus toimus laupäeva õhtul, millele järgnes koosviibimine rikkalikult kaetud laudade juures. Raske lumesadu, mis üllatas Toronto liiklust ja ummistas tänavad, põhjustas ka muudatusi jumalateenistuse kavas, kuna paljud kaastegevad ei jõudnudki kohale. Vaatamata sellele kujunes õhtu kauniks ja ilusaks mälestuseks koguduse elus.

Koguduse pastor Allan Laur kõneles Jumala koguduse ülesannetest ja tähtsusest. Ülevaade läinud aastate tegevusest andis koguduse esimene juhtlustaja Herbert Söderholm, kes teenis kogudust 1969—1971 a. Kirjeldusest selgus, et koguduse juured ulatuvad ajas kaugemale tagasi, kuid aastal 1969 koondati kolm kogudust, nimelt Eesti Priikogudus, Teine Baptisti Kogudus ja Nelipühi Kogudus. Uus kogudus, mis võttis nimeks Evankeelne Kogudus, kuulub Kanada nelipüha liitu, The Pentecostal Assemblies of Canada.

Kogudust on ka teeninud pastor Helmut Rüdmik 1971—1978 a., kelle juhtimisel koguduse raadio töö suurenes. Alustati ka saateid kodumaale, mis kaks korda nädalas antakse edasi ühe maailma võimsama lühilaine saatja kaudu Portugalis. Neid saateid tuntakse „Hea Sõnumi" nime all ja neid kuuldakse väga laialdaselt nii Eestis kui teistes Euroopa maades. Vahepeal lõppesid saated Torontos raadiojaama muudatuse tõttu, kuid kogudus otsib uut võimalust uuesti selle töö alustamiseks.

Tänujumalateenistusel tervitasid Toronto Vabakogudus, Toronto Baptisti Kogudus, Stone Church'i kogudus ning Rootsi Filadelfia Koondis.

Evangeelne Kogudus sai omale uue pastori käesoleva aasta veebruari kuus, Allan Laur siirdus koos abikaasaga koguduse kutsel Torontosse Rootsist, kus ta teenis Stokholmi Eesti Nelipüha Kogudust. Abijutlustajana teenivad Herbert Söderholm ja Gustav Pitka. Koguduses töötab lastele pühapäevakool, mille juhatajaks on Rael Laur. Noortetööd juhatab Toomas Rüdmik ja kogunemised toimuvad laupäeva õhtuti. Koguduse segakoor tegutseb Charles Kipperi juhatusel ja jumalateenistustel esinevad ka solistid ja lauluansamblid. Koguduse jumalateenistused peetakse Stone Church'is, 45 Davenport Rd.

Müügil puhas, pastöriseerimata

MESI

30 Dewson St. (Ossington-College)
Tel. 534-0563

Palume ette helistada

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

JÕULUD LÄHENEVAD KIIRESTI

Tellige varakult suitsusinki, -kalkunit jõululauale.

VERIVORSTID JA VALGED TANGUVORSTID

Helistage 425-0450

Meil on suures valikus soome j.m. skandinaavia toiduaineid ja delikatesse

Äri avatud detsembris: ESMASP.—neljap. 8—6, reedel 8—8, laup. 8—4.

Avatud viimasel näd. enne jõule: ESMASP.—laup. 8—3
JÕULULAUPÄEVAL 8—1.

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laird Dr., Toronto, M4S 3V5 Telefon 425-0450

◎ Melbourne Eesti Maja korraline peakoosolek peeti 16. sept. tavalisest elavama osavõtjaskonnaga. Aruandest selgus, et tulusid oli olnud eelmisel tegevusaastal $14.443 ja kulusid $16.596, millega tuli tegevuse tasakaalustamiseks võtta eelmiste aastate ülejäägist. Suurimaks tulupostiks oli saalide üür $10.640, tulu äriruumide üürist $1.132 ja reklaamist $540. Suuremaid kulusid on nõudnud maja parandused ja korrashoid $5.466, maja sisustus $3.422 ja saalide puhastus $2.611, maksud $1.799 ja elekter ning gaas $2.098. Saali remondi ja uue sisustuse tõttu on Eesti Maja muutunud meeldivalt esinduslikuks.

a Peedo Aviko tä-
keskel. Pildil juu-

Moodus inflatsiooni vältimiseks

Räägitakse, et Tallinnas ühes linnaosas kaotati kuritegevus sellega, et sealt rajoonist viidi ära miilitsavalve. Samasuguse moodusega on kaotatud Eestis hindade tõus. Enne oli Tallinnas igas leivapoes saadaval korralik rukkileib, 1 kilogrammine päts maksis 14 kopikat. Nüüd on saadaval uus leib, mis olevat „parem ja kenam", kusjuures 700 grammise leiva hinnaks on 20 kopikat, mis tähendab 100%-list hinnatõusu.

Möödunud nädalalõpul toimunud Wiiralti festival oli Eesti Kunstide Keskuse kauaaegse töö tulemus, mis oli väga sisurohke, kuigi vähese osavõtjaskonnaga. Pildil konverentsi registreerimislaua juures külastajaid ootamas, vasakult Heljo Randlepp, Ingrid Tanner ja Linda Leetma.
Foto: Vaba Eestlane

Wiiralti festivali teine päev

Tulevikuvaateid eesti kujutavkunstis — Eesti Kunstide Keskuse eesmärgiks ikkagi oma Kunstide Kodu

Eesti Kunstide Keskuse Wiiralti festivali teine päev algas ennelõunase laudkonnavestlusega. Moderaatoriks oli P. Sepp, liikmeiks O. Timmas, J. Pahapill, kuna kõik osavõtjad moodustasid sõõri ja diskuteerisid mitmeid kunstiga seotud probleeme.

P. Sepp tutvustas osavõtjaid, keda oli alul väga vähe. Sellejärel kunstnik O. Timmas vaatles eesti kunsti tuleviku perspektiivis. Ta vaatles enne teema juurde asumist kunstide kohta ühiskonnas, mis on loova tegevuse ja eneseväljenduse tulemus, kitsamas ulatuses aga määritletud kujutavkunstina. See on omakorda haruderohke. Kunstidefinatsioone on olnud palju, kuid nüüd ei muretse keegi selle pärast, vaid läheneb kunstile kuidas ta sobivamaks peab. Kunstihinnang on vaatleja esteetilise tunde küsimus, on neid kes võivad elada kunstita, teistele on see eluline vajadus.

Minnes eesti kunsti juurde, ta ütles, et vanemad ajaloolised kunstiteosed on meie meelest pühamad ja neile omistatakse rohkem tähelepanu. Eesti kunst kodumaal ehitab sellele ajaloolise.

Kui võtta kodumaa tänane kunstipilt, siis hoolimata kõigist raskusist on eesti kunst terve ja sellel tasemel, mis samas piirkonnas olevail naabreil.

See näitab, et loov vaim ei murdu, kuigi olukorrad on rasked, vaid tahetakse oma identsust näidata kunstiloominguga.

Puudutades eesti kunsti välismaal, ta arvas, et selleks saab pidada kõike, mis on loodud Eestist pärinevate või nende järglaste poolt, kes end eestlasteks peavad. Ta vaatles eestlaste edukust maailmas majandusalal ja arhitektuuris ja seda ka kunstis.

Eesti kunst algab Köleriga eelmise sajandi keskel.

Kuid Eestimaal on baltisakslaste ja saksastunud eestlaste poolt loodud palju, kuid seda pole arvestatud eesti kunsti hulka.

Kunstnik tahab alati kuhugi kuuluda ja need baltisaksa kunstnikud on jäetud igalt poolt välja. Meile aga olnuks nad olulised meie kunstiloos.

Eesti kunstnik Välis-Eestis tahab ka kuhugi kuuluda. Paratamatult selle maa ühiskonda, kus ta asub, jäädes siiski eesti kunstnikuks. Meie väikesele rahvale vaadates on tähtis, et eesti kunsti maailmas edasi kantakse. Oleks vajalik anda mingi tunnetus eesti loovale kunstnikule, et eesti rahvas teda toetaks. Kui aga kunstnik leiab, et ta tahaks olla ainult eesti kunstnik, kes loob eesti ühiskonnale, siis muutub see talle kitsenduseks. Olla parem on edu pandiks, tuleb töötada rohkem, olla püsivam, pühendades end tööle.

Vaadates järelkasvule ta leidis, et meil on palju kunstiõppijaid, kuid 3—5% jäävad neist loovkunstnikena tööle.

On tunne, et eesti kunst elab välismaadel edasi ja on saavutuste rohke.

Järgnevas diskussioonis O. Timmas lisas veel, et võiksime minna sama süsteemini, et kõik teatud maal elavad kunstnikud on arvestatud selle maa kunstiajalukku. Siis saaksime ka baltisakslased eesti kunsti juurde arvestada.

Teiseks oli J. Pahapilli sõnavõtt Eesti muuseumi tuleviku perspektiividest. Ta vaatles kogu seda küsimust praktilisest aspektist. 1975. a. peale on Eesti Kunstide Keskus olnud registreeritud Ontario valitsuse juures.

Organisatsiooni eesmärk on jätkata Eesti eest võitlemist kultuuri kaudu.

Selle ülesande soodustamiseks ja reaalsete võimalustega arvestamiseks on kaugemas tulevikuperspektiivis küsimus, kus ja kuidas säilitada eesti kunstipärandit, ja et see kättesaadav oleks.

EKK tõi need probleemid avalikkuse ette kolm aastat tagasi, soovitades Eesti Kunstimuuseumi taotlemist, vaadeldi isegi mõningaid objekte, kuid puudus huvi ja toetus, sest idee oli liiga uudne. Annetusi selleks otstarbeks tehti siiski $4.000.

Vahepeal on olukorda lähemalt selgitatud ja uuritud võimalusi Eesti Kunstide Kodumuuseumi saamiseks ning selle majandamiseks.

Eeldusega, et selline projekt saavutaks meie ühiskonnas üldise toetuse, nii moraalselt kui ka soodsa majandusliku alusega, on väga häid võimalusi suurema toetuse saamiseks,

kui saame tõestada, et meie eneste huvi on küllaldaselt suur.

Et näidata oma huvi säärase objekti vajadusteks, kuidas seda majandada, kas oma hoone või kokku viia mõne senise objektiga, selleks moodustai EKK juurde möödunud aastal vastav eritoimkond. See toimkond on oma aastase töö tulemusena 1979/80. a. tegevuskavasse võtnud Kunstide Kodu projekti teostusvõimaluste otsingu faasi. EKK kinnitas sellele vajaliku tööjõu muretsemiseks eeldades, et nii tööjõu kui ka muude kulude katteks projekti majanduslik külg lahendatakse toimkonna poolt. Läbirääkimisi on usalduskogu esimehel olnud R.C. Bedariga. Hiljuti saabus sealt vastav ettepanek vastava uurimuse tegemiseks. Seniste väljavaadete kohaselt viiakse see uurimus läbi ilma eriliste kuludeta EKK-le.

Kui leitakse toetus, siis uurimus valmiks 1980. hiliskevadel ja kui tulemused näitavad positiivseina, siis Kunstide Kodu peaaktsioon algaks varasügisel 1980. Konkreetsetele võimalustele saaks läheneda 1981/82. a.

Eesti Kunstide Kodu/muuseumi tuleviku perspektiivid ja praktiline olukord on selline, et on põhjust ettevaatlikuks optimismiks.

Kuid enne kui kaugemale saadakse minna, peab olema teada kuivõrd Kanada eesti ühiskond tõeliselt on huvitatud säärasest ettevõttest.

Pärast mitmesuguseid arutlusi, kõneles Läti Kultuurikeskuse president Valdis Liepins, kuidas nemad organiseerisid rahakogumise aktsiooni oma hiljuti ostetud uuele kultuurikeskusele. Põhjus uueks majaks oli, et noored ei tulnud vanadesse majadesse ja suuremad üritused tuli teostada väljaspool läti majasid.

Ta kirjeldas uue maja asukohta, kujundust ja võimalusi, mis on uues keskuses.

Uus maja kuulub mittekasutaotlevate organisatsioonide hulka ja sel on mitmeid eeliseid maksustamisest vabaks saamisel või vähendamiseks.

Uues majas on võimalusi mitmekülgseks tegevuseks, muuhulgas ka permanentsele kunstinäitusele, raamatukauplusele jm. Poolteise aastaga koguti läti ühiskonnas. kus on 6000 lätlast, 750.000 dollarit, pool miljonit on vaja veel koguda ja seda loodetakse kogutud saada juba tuleva aasta lõpuks. Oma ilmelt on Läti Kultuurikeskus ettenähtud Eesti Kunstide Kodust/muuseumist erinev.

Viimasena ennelõunases kavas oli Michigani Artraini direktori J. Hohmani poolt antud fondiorganiseerimise seminar, et Eesti Kunstimuuseumi tegeliku teostumise puhul oleks teadlikke rahakogumise aktsioonideks oskuslikke kaastöölisi.

Äri on avatud jõuluostudeks
alates 3. detsembrist järgmistel aegadel:
esmasp.-reedeni kell 10-9, laup. 9.30-5.30
PARIM JÕULUKINKIDE OSTMISE ÄRI
Suures valikus Iittala klaaskaupu ☆ SAUNA kosmeetika tarbeid ☆ Saunatarbeid ★ Küünlaid ☆ Küünlajalgu ☆ Soome kompvekke ☆ Tekstiile kardinateks ja seinakaunistusteks ja kleidiriideid ☆ Suuski ja suusavarustust ☆ Ja palju muud
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6650

FINN TASTE BAKERY
7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yonge vahel)
TELEFON 225-0824
Teie jõululauale maitsvaid saiu, küpsiseid, torte jm.
Tellige meilt suitsusinki, -kalkunit, soolalõhe jm.
ANDKE TELLIMISED VARAKULT
Äri avatud: läup., 22. dets. 9—6, esmasp., 24. dets. 9—4.
Reedel, 28. dets. 9—7, laup., 29. dets. 9—4, esmasp., 31. dets. 9—4.
Puhkuse tõttu suletud 1.—7. jaan. 1980

M.T. MANKIN REAL ESTATE REALTOR
MARK T. MANKIN REALTOR
2670A Yonge St. (at Lytton Blvd) Toronto M4P 2J5
Kinnisvara ostu või müügi korral helistage
TOOMAS MANKIN, tel. 487-4477, kodus 447-2017

Ostke jõuluks kuulsat
skandinaavia jõulujooki
JULGLÖGG
Saadaval delikatess-ärides või helistage meile tel. 447-6131
SCANDINAVIAN BEVERAGES
1915 LESLIE ST. DON MILLS, ONT. M3B 2M3

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN
281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:
SOOME RUKKILEIVAD, PIPARKOOGID, LIHAPIRUKAD, KARDEMONISAIAD, JÕULUTORDID, PLOOMIKOOGID, SOOLALÕHE JA PALJU MUUD.
Räägitakse ka eesti keelt.
Andke jõulutellimised varakult, kuid hiljemalt 15. dets.
Avatud: teisip., 18. dets., kolmap. 19. dets. 9—6, neljap., 20. dets. 9—8, reedel 21. dets. 9—8, laup. 22. dets. 8.30—6, esmasp. 24. dets. 9—1
Pärast jõule: 27. dets. 9—6, 28. dets. 9—7, laup., 29. dets. 8.30—3.
SULETUD 30. DETS. — 7. JAAN. Avatud jälle 8. jaan. 1980.

Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.
REMENY
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 ● Tel. 363-1966

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler
Spetsialiseerunud contact lenside alal
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
TELEFON 535-6252

FINN-AUTO
Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)
3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553
RISTO SAARENVIRTA

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie divaanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik
447-9834

Uued kasukad tellimistööna
Kasukate parandused, ümbertegemised ja puhastused soodsate hindadega
Aadress: 5463A Yonge St. Willowdale, Ont.
(The Finnish Place'i peal)
THE FURRIER
OLLI NIEMINEN
Telefonid: 224-2008, 881-0189

RATAS OPTIK

247 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N2
SOOVITAME PRILLE PARIMAS KVALITEEDIS
KÄEKELLADE MÜÜK JA PARANDUSTÖÖD

Parim jõulukink
TEIE
kooliskäijale noorele kvaliteetne saksa
kirjutusmasin
Olympia

TEIE
YORK BUSINESS MACHINES
286 Eglinton Ave. West
Toronto. Tel. 481-5673

Karske vanem eesti mees
SOOVIB TUTVUST
keskealise eesti naisega (50—60)
Kirjad slt. „Tutvus"

KORTERID ja TOAD
Üürile anda
TUBA ja KÖÖK
Tel. 465-2404

Eesti kergejõustiku tulemused 1979

Naiste alad

100 m:

11,8 A. Alliksoo
12,0 T. Pihela
12,1 K. Kivi
12,1 J. Varkki
12,2 T. Torop

Eesti rekord on aastast 1961 L. Härsingi nimel tagajärjega 11,6.

200 m:

24,2 A. Alliksoo
24,8 T. Loov
24,9 E. Külvand
25,0 K. Saago
25,80 M. Dobrinova

Eesti rekord on tänavune A. Alliksoo tagajärg.

400 m:

55,1 E. Külvand
55,6 A. Alliksoo
57,4 M. Kalle
57,5 K. Rehemaa
57,7 K. Karupoeg

Eesti rekord on aastast 1968 L. Eeriku nimel tagajärjega 54,1.

800 m:

2.08,1 L. Nevvonen
2.08,2 M. Kalle
2.09,0 S. Alev
2.09,3 I. Kukk
2.10,2 K. Rehemaa

Eesti rekord on aastast 1972 R. Ruusi nimel tagajärjega 2.02,1.

1500 m:

4.20,0 L. Nevvonen
4.20,6 I. Kukk
4.22,4 S. Alev
4.32,5 T. Filippova
4.35,0 K. Rehemaa

Eesti rekord on aastast 1972 R. Ruusi nimel tagajärjega 4.14,2.

3000 m:

9.17,4 S. Alev
9.39,0 I. Kukk
9.39,2 L. Nevvonen
9.44,1 H. Eerik
10.12,6 L. Tamm

Eesti rekord on tänavune S. Alevi tagajärg 9.17,4.

100 m tõkkejooks:

13,53 S. Oja
13,86 A. Alliksoo
13,8 L. Lepik
14,2 K. Berendsen
14,3 E. Külvand

Eesti rekord on tänavune S. Oja tagajärg 13,53.

400 m tõkkejooks:

61,8 E. Jürisma
63,6 A. Margna
63,8 U. Leinsalu
63,8 K. Rehemaa
65,1 A. Sookael

Eesti rekord on aastast 1978 E. Külvandi nimel tagajärjega 59,92.

Kõrgushüpe:

1.82 S. Oja
1.78 M. Surovtseva
1.78 R. Lindal
1.75 A. Jõe
1.75 I. Pulst

Eesti rekord on aastast 1978 S. Oja nimel tagajärjega 1.85.

Kaugushüpe:

6.31 K. Berendsen
6.30 S. Oja
6.10 U. Uudmäe
6.10 T. Torop
5.91 L. Lepik

Eesti rekord on tänavune K. Berendseni tagajärg 6.31.

Kuulitõuge:

17.46 H. Parts
17.25 V. Minina
13.78 L. Vahter
13.70 S. Oja
13.64 R. Proos

Eesti rekord on aastast 1975 R. Smahtina nimel tagajärjega 17.95.

Kettaheide:

62.90 E. Kubi
61.44 H. Parts
49.22 N. Ossipova
48.50 I. Sisask
48.48 L. Vahter

Eesti rekord on aastast 1978 H. Parstu nimel tagajärjega 62.92.

Odavise:

54.40 R. Kadarik
52.20 H. Sepman
52.04 A. Lall
48.20 E. Heinpalu
47.60 L. Schmidt

Eesti rekord on aastast 1975 E. Heinpalu nimel tagajärjega 58.74.

Viievõistlus:

4424 S. Oja
4183 E. Külvand
3928 H. Saadlo
3939 K. Berendsen
3914 K. Kivi

Eesti rekord on tänavune S. Oja tagajärg 4424 punkti.

Veel üks eesti suusataja

Hiljuti viibis Torontos külaskäigul Sault Ste. Marie's elunev 23-aastane murdmaajooksja ja -suusataja Dale Hansson, kelle isa on eestlane ja ema soomlane. Dale kuulub Lake Superior Diviisi suusameeskonda.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

RISTSÕNA NR. 1013

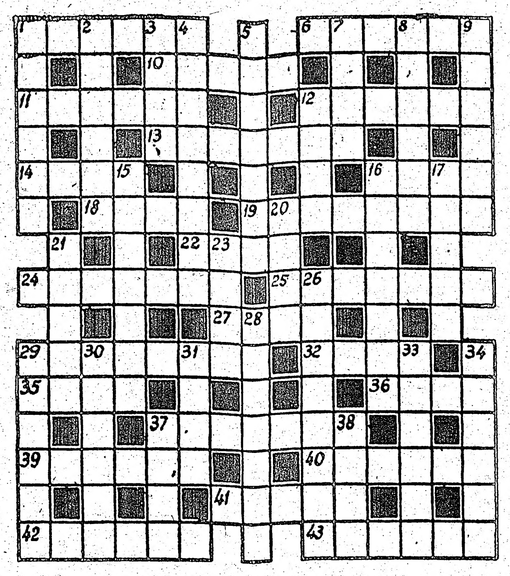

Põikread: 1. Usinus, töökus, 6. Lehtpuu, 10. Naiskuju Vanas Testamendis, 11. Väike kala, 12. Vahesaare . . . — Metsanurga teos, 13. Nupukas, 14. Vedelikunõu, 16. Inglise mehenime lühendvorm, 18. Lause algosa, 19. Varjupaik, 22. Magus aine, 24. Söögiriist, 25. Sõjas vigastatu, 27. Vana mees, 29. Eesti helilooja, eesnimi ja nimi, 32. Vana, kõlbmatu asi, 35. Järv Põhja-Ameerikas, 36. Maitsev kala, 37. Parim sigarisort, 39. Jalats, 40. Albaania pealinn, 41. Supinõu, 42. Muusikariist, 43. Koeratõug.

Püstread: 1. Kangesti, ägedasti voolav, 2. Raekoda, 3. Looma häälitsus, 4. Kiskuma, tutistama, 5. Teravaks tegemine, 7. Muistsete egiptlaste püha loom, 8. Riietusese, 9. Lumega kaetud, 12. Tagavara, 15. Raudteejaam ja endine vald Võrumaal, 16. Ühe Euroopa rahva liige, 17. Naisenimi, 20. Toiduaine, 21. Keha osa, 23. Omaaegne spordiselts Eestis, 26. Müütiline saar Atlandi ookeani põhjas, 28. Maailma suurim poolsaar, 29. Taltsutamata, 30. W. Grünthali kirjanikunimi, 31. Kitsas, 33. Helitöö kahele instrumendile, 34. Õpetaja ametirüü, 37. Kurblik, 38. Mateeria.

RISTSÕNA NR. 1012 LAHENDUS

Põikread: 1. Kolmas, 5. Jolson, 9. Üritama, 10. Etem, 11. Aare, 13. Mats, 15. Avar, 17. Ilo, 18. Anton, 21. Ivi, 22. Kunst, 23. Otsis, 24. Lehar, 25. Hiina, 27. Imaam, 30. Ene, 31. Sedan, 34. Aju, 35. Relv, 37. Kaan, 38. Aade, 40. Area, 42. Lorinal, 43. Saluut, 44. Galeer.

Püstread: 1. Koomik, 2. Müts, 3. Are, 4. Simon, 5. Jaago, 6. Oma, 7. Lara, 8. Naeris, 10. Eton, 12. Evis, 14. Alumine, 16. Avitaja, 18. Atlas, 19. Tahad, 20. Norin, 25. Hermes, 26. Iela, 28. Aaaa, 29. Munder, 32. Ebert, 33. Alang, 36. Valu, 37. Kell, 39. Dou, 41. Raa.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1002, Royal Trust Tower
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TED ROLAND LAAN
advokaat-notar
133 Richmond St. W., Ste 705
Toronto, M5H 2L3
Tel. 364-7072

PARIM JÕULUKINK

TELLIMISE KUPONG:

Nimi .....
Aadress .....
.....

Palun saata jõulukingina VABA EESTLANE 1 aastaks / ½ aastaks / 3 kuuks

Lisan $ ..... Hinnad lk. 3

Tellija nimi ja aadress:
.....
.....
.....

Hanno Kompus'e
„KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄRELE . . ."
Hind $11.—, saatekulu 85 c.
Müügil „Vaba Eestlase" talituses

LUGEGE
Rein Moora — Evald Uustalu
SOOMEPOISID
384 lk. (sellest 64 lk. fotosid) — Hind $14.00 pluss 85 c saatekulu

Johan Pitka
RAJUSÕLMED
Koheselt pärast Eesti Vabadussõda kirjutatud mälestusraamat „värskete" elamustega Eesti vabaduse eest võitlemisest aastail 1914—1919. Raamat ilmus 1972. a. admiral J. Pitka 100. sünniaastaks.
237 lk. — Hind $8.80 pluss 50 centi saatekulu

KINKIGE
oma võõrrahvusest sõpradele Eesti võitluse tutvustamiseks ingliskeelne

Evald Uustalu
FOR FREEDOM ONLY
Hind $7.00 pluss 50 c saatekulu
MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

Puhast valet sisaldav võrukaelalugu

10.

— Mõnikord tõesti hoitakse asja nii kaua kinni ja alles viimasel nurumisel saadakse viisa suure hilinemisega. Tavaliselt nõutakse normaalset asjaajamise käiku. Kas te ei ole siis kunagi kuulnud passidesse tekkivaist üleliigseist templeist?

— Missuguseist templeist, uudishimutses toimetaja omakorda.

— Soomlasedki pääsevad ilma viisata paljudesse sellistesse maadese, kuhu jälle ei pääse ilma viisata neist maadest, kuhu ka soomlastel kuleb viisa hankida, seletas Lindsten. — Väike vahe on siiski kasulik, et mõni sellise viimatimainitud riigi esindaja ei pääseks mingisugusel põhjusel paindlikult ja märkamatult käima sellises maas, kuhu soomlanegi võib reisida ainult passiga, aga kuhu ta ise vajab viisat.

— Siis võidakse päris lihtsalt laenata mõni neist passidest, mida soomlased viisahankijad on asjasse puutuva riigi saatkonda asjaajamisel loovutanud. Kui passe on seal mitmeid, siis leidub kergesti ka selline, mille pilt ja vanus sobivad hästi mõneks kavatsuseks. Ja pilte on kerge vahetada. Mõnikord läheb siiski nii, et jäljed on näha passis üleliigsete templite näol.

— Ma tunnen hästi üht sõpra, kes jutustas, et kui ta kuu aega tagasi oli Frankfurtis passikontrollis, siis tema ees olnud mees andis tembeldavaks passi, kus ta märkas olevat oma töökaaslase foto. Mees oli küll üsna sarnane pildil olijaga, jätkas Lindsten. — Kui mõlemad olid pääsenud läbi passikontrolli, minu tuttav hüüdis mehele „Mikko!". See oli töökaaslase nimi — aga mees libises vastamata rahva hulka. Koju tulles ta rääkis asjast töökaaslasele, kes ütles, et ta pass oli olnud reisibüroos viisa hankimise otstarbel.

Õhtusöök oli suurepärane ega laidetavat polnud ka jookides, mida seltskond kasutas oma soovide kohaselt, aga sellegipärast üsna mõõdukalt. Päev oli olnud pikk ja väsitav ja õhtusöögi järel hakkas rammestus maad võtma. Õhtusöök maksti Soomes lunastatud tõendiga ja joogid maksti rubladega, kas hotelli vestibüülis vahetatutega või siis muul ja kasulikumal teel hangitutega. Soome tasemega võrreldes hind oli väga õiglane.

Vähehaaval üks laudkond teise järel hakkas sööklast lahkuma. Mitmed näisid suunduvat oma ruumidesse, aga enamus siiski leidsid tee „rahvusvahelisse baari", kus sai hankida „öömütsi" läänevaluuta abil.

Lindstenist ei olnud siiski enam baariseltskonnas viibijat. Ta oli varsti voodis ja jäi kohe magama. Kui telefon hakkas jonnakalt helisema, ei saanud ta aru mis aeg võis olla. Akent katvad rasked vaibad ei paljastanud ööpäeva piire.

— Tule, Lindsten tegema!

Telefonist kuulduv üllatav ettepanek muutis kaubandusülemuse kohe ärksaks.

— Halloo, kes on seal?

— Tule Lindsten tegema! Susanna 317. Tule kohe!

Telefon pandi teises otsas hargile. Hääl oli tundunud tuttavalt, aga naise järele Lindsten ei tundnud end parajasti huvitatud olevat. Kuidas teadis keegi talle helistada ja kutsuda veel nimepidi? Susanna? Uudishimu võitis ja Lindsten hakkas riietuma.

Ta piilus ukse pra ost koridori. Kolm sada seitseteist. See oli siiski ruumi number. See on sama korrus, mõtles ta. Kuid kedagi polnud näha. Lindsten hakkas liikuma. Tüdruku poolt nimetatud ruum pidi olema koridoris enne nurga taga olevat korrusevalvuri lauda. Samas avanes mõne meetri kaugusel uks ja koridori astus pangajuhataja Vantaast, põsed punased, juuksed segamini ja märgatavalt tuikudes.

— Seal on kõva pidu käimas, mine aga sisse, soovitas pangajuhataja. Voodil oli põlvili sama tüdruk, kes oli palunud Vuotilaist talle rätikut osta. Tüdruk oli sama joobnud kui ruumist väljunud pangajuhataja. Juuksed tolknemas silmil, kuna neiu ainsaks riietusesemeks oli rinnahoidja, selgesti Soomes valmistatud. Aknanurgas asuvas tugitoolis norskas pea rinnal, särk avatud, kingad jalas, aga teine jalg sukata, keskealine soome turist.

— Tule tegema! Sada marka! Tule aga! Tüdruk sirutas kutsuvalt käsi Lindsteni poole ja räpane suunurk väändus naeratuse taoliseks.

— Kurat sind tahab! kihvatas Lindsten. — Kuidas sina teadsid mulle helistada?

— Helistasin kõigile! Tule Soome poeg tegema! Tüdruk jätkas kutset puterdades ja hakkas otsima öölaualt telefoni, mille kõrval oli paberilõht.

Lindsten läks lähemale ja võttis lehe: sellel olid kõikide reisijate nimed tähestiku järjekorras, nimede järel pliiatsiga lisatud ruumide numbrid. Samas tabas Lindsteni pilk erilise väljanägemisega reisikohvrit. Reisijuhi kohver ja muidugi ka tema ruum! Tüdruk oli saanud reisijuhilt nimekirja ja helistanud selle alusel, hakkas Lindsten taipama.

Samas käis uks. Tulekukorras oli Kainuu mees.

— Tule tegema! Tule sina tegema! Sada marka.

Samad repliigid esitati kohe uuele tulijale. Kainuu mees ei jõudnud veel suud hämmastusest lahti teha, kui uksest sisenes ruumi omistaja. Reisijuht vaatas hetke seltskonda ja küsis jahmunult:

— Kuidas te olete siia tulnud? Või on kogu aeg olnud minu käes. Ja kust see kurjast vaimust vaevatud Susanna on siia sattunud? See plika oskab igal reisil ainult sulaselget pahandust tekitada.

Joobunud Susannal oli ilmselt raske mõista, et kundede teenimine oli selleks ööks lõppenud ja et ruumis olijad tõesti ei igatsenud enam tema seltskonda. Mehed aitasid tüdruku lõpuks riidesse panna ja saatsid koridori. Tugitooli kustunudki talutati lõpuks nende ruumidesse ja mehed kogunesid tagasi reisijuhi ruumi.

— Kui telefonis kuuldus 317, tule tegema! siis mõtlesin tulla uudishimu pärast pilku heitma.

— Sama minagi. Kuna ta teadis minu nimegi, siis imestasin, kes ta on kuna mul tuttavaid siin ei ole, seletas Lindsten.

— See juudas on muidugi koostöös korrusevalvuriga. Siia muidu ei pääse, tõdes reisijuht. — See on tuhninud minu pabereid ja leidnud nimekirja. Susanna on ärinaine. See on iga kord kiusatuseks. Kuid vajaduse korral on siin saada päris toredaid ja kasutuskõlblikke naisi, aga Susanna on tülikas ja vastumeelne, seletas reisijuht. — Aga kui kord on juba koos valvatud, siis võtame väiksed napsid hommikupoolse öö auks. Mina pakun.

Reisijuht otsis oma kohvrist pudeli ja otsis vannitoast kaks klaasi. Lindsen ja Kainuu mees heitsid pakutava koiduaelse oma kurkudesse ja lahkusid oma katkestatud und jätkama.

* * *

Telefon äratas Lindsteni uuesti. Vihaselt ta haaras telefonitoru, kus kuuldus viisakalt soome keeles: „Tere hommikut! Kell on seitse." Lindsten heitis pilgu oma kellale. Palutud telefoniäratus oli tehtud õigel ajal. Hommikune korrastus ei kestnud kaua, kuni mees oli habeme ajanud ja tushivärskena all vestibüülis. Vuotilaist ootamas. Eelmisel päeval oli kokku lepitud, et nad laseksid muu seltskonna sõita bussidega ja giidiga turismiobjekte imetlema, neil oleks selle asemel omad ülesanded.

— Nüüd teeme midagi päris uut. Me asutame täiesti seadusliku äriettevõtte, oli Lindsten õhtul seletanud.

Vuotilainen oli peagu täpne, ta saabus kohe Lindsteni juurde.

— Käisin vaatamas söögisaali uksel. Sealt saab juba hommikukohvi, seletas Vuotilainen.

(Järgneb)

100 Los Angelesist ESTO-80-le

Elav eestlaste seltskondlik tegevus

LOS ANGELES (VE) — Lõuna-Kaliforniasse on saabunud sügis: jahedamad ilmad, vihm ning mõningaid puid kaunistab kollane lehestik, sest kõik puud ei ole ka siin igihaljad. Jahedamate ilmadega on saabunud ka tihe seltskondlik tegevus. Peetakse organisatsioonide tähtpäevi nagu Eesti Maja 25 aastapäev kui ka isiklikke juubeleid. Üheks rõõmustavaks juubeliks oli Magdaleena já Peedo Aviko 65.a. pulmapäev, mida tähistati poja ins. Valdek Aviko ja tema abikaasa Laine kodus, millest rohkearvuliselt sõpru osa võttis

Peedo Aviko tähistab oma 90 a. siinnipäeva järgmise aasta märtsis ning on veel võrdlemisi hea tervise juures. Olles ettevõtlik mees, asutas vabariigi algul Esnasse omale saeveski, mille arendas kõige moodsamaks veskiks Eestis.

Üks abielupaari tütardest elab praegu Torontos, teine Montrealis ja kolmas Inglismaal koos perekondadega.

Juubelipaarile oli saatnud tervituse ka Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees Juhan Simonson, mille ette luges Esinduskogu liige Viivi Piirisild.

Sügisel peeti ka Los Angelese Eesti Maja 25 a. juubelit peoga Eesti Majas, kuhu oli tulnud pidulisi parajal määral, mis võimaldas ka mõnusalt kasutada tantsupõrandat. Maja osteti 1954. aasta oktoobris hinnaga $17.500 ja esimeseks esimeheks valiti Albert Simm. 1968. aastal ehitati esimehe Arnold Müürsepp'a eestvedamisel juurde teine saal $4500 väärtuses, millele skautlikud nooned andsid nimeks Kungla Saal. 1973. aastal osteti Eesti Maja kõrvale kaks krunti, ühel krundil lammutati maha majad ja rajati parkimisala ja teisel krundil on korterimajad, mis toovad sisse tulu. Terve see aktsioon maksis 25.000 dollarit, mis korjati rahva käest Anne Kalmi juhatusel ja Arnold Niitme abil. Maja esimeheks tol ajal oli Ülo Kaskla.

Hiljuti tähistas Pensionäride Klubi oma 5. aastapäeva. Aruandest selgus, et pensionäridel toimub koosviibimine igas kuus Eesti Majas koos sooja lõuna ja referaadiga. Lisaks on toimunud väljasõite parkidesse ja liikmete kodudesse.

Senioride kodu muretsemine ei ole toimunud mitmetel põhjustel ja ka koduse ostetud krunt on praegu müügil, kuna see ei ole sobiv. Kodu muretsemise mõte on siiski esiplaanil ja see toimub parajal ja soodsal ajal. Esimeheks valiti tagasi dr. Aleksander Massakas. Ka skautlüksus „Tulehoidja" on alustanud elavat tegevust ja nii on toimunud väljasõidud San Clemente osariigi parki, kus toimus koondus peale eestlaste pikniku ja nädalalõpu laager. Skaudid valmistavad ette suurlaagriks Rootsi.

Praeguste andmete järgi läheb Eesti Päevadele Rootsi ligi 100 kaasmaalast.

Siinset sõitu organiseerib Uno Anderson, kes 15 aastat tagasi asus elama Rootsist Los Angelesisse ja on kursis Rootsi oludega.

Oktoobris toimus ka World Communication Sunday Hollywoodi kirikus, mida kasutavad ka eestlased. Teenistusest võtsid osa peale ameerika koguduste liikmete ka eestlased, leedulased ja korealased. Eesti lipu kandis altari ette skaut Olav Padjus. Eestlaste nimel tervitas õp. Rein Neggo ja rääkis ameerika kogudusele usklikkude tagakiusamisest Eestis.

Los Angeles World Affairs Council foorumil on saanud sõna nii rahvusvahelised kui ka Ühendriikide esindajad. Hiljuti toimus lõunasöök Baltimore hotellis, millest osa võttis 800 liiget, nende seas ka eestlasi, leedulasi ja tshehhe. Banketi kõnelejaks oli välisministeeriumi nõunik Nõukogude Liidu küsimuste alal Marshall Shulman. Poliitiliste teaduste üliõpilane Rita-Ly Piirisild küsis, kas on kasulik kultuuriline läbikäimine okupeeritud Eesti ja ameerika-eestlaste vahel.

Sellele vastas M. Shulman, et Ühendriigid ei tunnusta Balti riikide vägivaldset annekteerimist Nõukogude Vene poolt.

Samuti asuvad Ühendriikides Balti riikide esindused. Ta mainis, et Ühendriigid on väga ettevaatlikud Tallinnat külastades. Mingisugune kontakt peab inimeste vahel aga olema, kuid tuleb olla ettevaatlik, et sellise vahekorra loomisel ei tunnustata praegust rezhiimi ning ei käida läbi selle rezhiimi esindajatega. Marshall Shulman pühendas kõige rohkem aega Balti küsimusele.

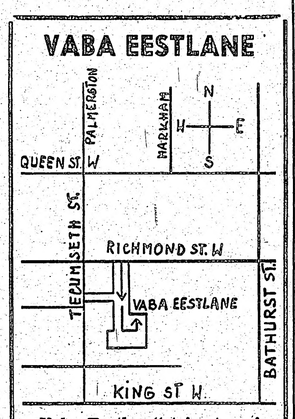

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks tolli ühel veerul	$3.50
esiküljel	$4.—
tagaküljel	$3.75

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

TEADAANNE
OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY ACT'I KOHTA

NÜÜD ON TÖÖANDJAD JA TÖÖLISED MÕLEMAD VASTUTAVAD TERVISHOIU JA JULGEOLEKU EEST TÖÖ JUURES.

Seadus tunnustab fakti, et teie tunnete paremini kui keegi teine, kuidas kindlustada oma töökohal tervishoidu ja julgeolekut. Tööministeeriumi Occupational Health and Safety Division saab siin kaasa aidata. Seadust ja reegleid on võimalik osta Ontario valitsuse raamatukaupluses 880 Bay Street, Toronto.

Miks mitte tuua sealt vajalikku eksemplari või tellida see endale kirjalikult, mis võimaldab selgusele jõuda kuidas tööandjad, töölised ja Occupational Health and Safety Division koos töötades võivad parandada tervishoidlikke ja julgeoleku tingimusi töökohtadel.

Kirjutage: Ontario Government Book Store
880 Bay Street, Toronto, Ontario M7A 1N8

Ontario Ministry of Labour
Occupational Health and Safety Division

ARSTID

ERIC HARELA, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
331 Sheppard Ave. E. Willowdale
TELEFON 224-0444
Aeg kokkuleppel

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

ALLAN G. OOLO, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
North Scarboro Professional Centre'is, 3420 Finch Ave. E. (Warden'i juures) Scarboro, Ont. M1W 2R6
TELEFON 497-4802

Noor eestlanna alustamas filmikarjääri

Austraalias on viimastel aastatel taaselustunud filmiproduktsiooniga ühenduses mitmel korral, eriti noorte tütarlaste osades, esinenud võluv noor eestlanna Imby Pilt. Ta on esinenud filmides „The Young Doctors", „The Restless Years" jt. Talle tehti ettepanekud kaastööks tuntud „girlie-magazin'ide" poolt, millest ta aga kategooriliselt keeldus. Niiid võttis ta vastu Uus-Guinea valitsuse ettepaneku, et töötada kaasa nende poolt korraldataval hiigelkontserdil rockmuusika alal. Seda hiigelkontserti kavatsetatakse filmida ja eriti elanikkonna reaktsiooni tähele panna. Seletusi ja kommentaare on sel puhul lubanud Richard Burton. Selle suurkontserdi muusikalise direktorina toimib Imby vend Toivo Pilt, kes mitme aasta eest moodsa muusika tõlgendajana tähelepanu võitis.

Ka Imby alustas oma kunstide teenimist muusika alal, õppides konservatooriumis kümme aastat klaverimängu, kuid viimased kolm aastat on õppinud näitekunsti.

MK

Teatriõhtu Vancouveris

Laupäeval, 17. novembril ja pühapäeval, 18. novembril esitas Vancouveri Eesti Seltsi Teatri ja Kirjandusring August Mälgu näidendi „Mees merelt", Arno Õunapuu *lavastusel. „Mees merelt" on* üks Mälgu varasemaid (1935) näidendeid ja selle tegevustik paikub ligi poolsada aastat tagasi, vanamoodsasse ajajärku. Seda kaunis ebamääraselt defineeritud lähema mineviku kujutelma aitas lavale projekteerida Felix Kalle kaunis lavapilt rannatalu õuest, tare ja vana kaevuga. Vaadeldes laia, rebestatud pilvedega meretaevast, tundsid peagu nagu kargete tuulte iilinguid ja tagapõhja värvidemuutus päevast õhtusse oli eriti efektne

Näidend areneb Mälgule nii omase rannaelu kirjelduse vinjettide taustal, mille mahlakus oli hästi edasi antud. Siiski, näidendi pöördeteljeks on armastusprobleem: Priiduga kihlatud Asta peaaegu esimesest pilgust armumine laevahukust päästetud võõrasse — Oskarisse — „mehesse merelt" ja sin oleks soovinud näha hoopis teravamat kontrasti Oskari (Toomas Vesik) ja Priidu (Andres Loo) vahel. Me nägime küll, et Asta oma kihlatud peigmeest miskipärast ei armastanud ja et Oskar oli kõigi sarmikas ja sümpaatne mees, aga seda oli ka Priidu, jättes mulje, et Asta valik kahe mehe vahel põhines nagu tütarlapselikule tujukusele. Asta osas oli Anu Rehtlane sobivalt võluv ja ka tütarlapselik. Asta ema murelik ja merd kartev Leen (Aino Pungar) ja isa, paindumatu kaljase kapten Rand (Jaan Wister) olid usutavalt kujundatud. Näidendi tiheda tagapõhja loojatena, rannarahvana, olid räuskav Priidu-ema Juula (Olga Vesik), elutark ja kaval võrgupaikaja Laas (Ed. Kurvits) ja lihtsameelne külapillimees Juks (Toomas Dreyer) oma osades silmapaistvad, kuid mitte ülevaldavad. „Võõrsilt" pärinev nägus koolipreili (Lilian Olljum) oli sobivalt erinev. Asta noored sõbrad (laulurühm: Susan ja Mike Muld, Karin Rida) pakkusid oma lauluga meeldivat vaheldust.

Oskari onu, kapten Telderi osa, kes oma kuldtriipudega kapteni-kuue ja shoti viski abil armastuse keerdsõlmi lahti arutada aitas, jäi näidendi lavastaja ja näitejuhi Arno Õunapuu kanda — ning oli kahju, et selleks ainult neljandas vaatuses esineva osa täitjaks ei leidunud kedagi teist: näidendi lõpustseenides oleks näitejuhi ühtlustavat silma ja vilunud direktsiooni vaja olnud sama palju kui seda esines kolmes esimeses vaatuses.

Publikut oli hulgaliselt mõlemal etendusel ning näitlejad said rikkalikult aplausi ning lilli. Meile kõigile on armas emakeelne teater, aga me teame, et see nõuab meie asjaarmastajatelt suurt ajakulu ja palju tööd. Neile täielikult ärateenitud meie SUUR AITÄH!

IMBI WEEMEES

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 609
Tel. 862-7115
Toronto, Ont. M5J 2H7

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 6. detsembril 1979 — Thursday, December 6, 1979

FURS by FINN
JÕULUEELNE VÄLJAMÜÜK

Nüüd on paras aeg külastada meie äri, et valida endale meie kõrgeima kvaliteediga kasukate hulgast.

Säästke luksuslikelt kasukailt nagu naarits (mink) ja swakara, uskumatuilt ilusailt rebasenahkseilt ja sportlikelt pesukarunahkseilt kasukailt.

FURS by FINN
191 EGLINTON AVE. E.
TORONTO M4P 1K1
TEL. 488-1701
Avatud 9.30—6, neljap. 7-ni, laup. 3-ni
Chargex ⊙ Mastercharge

Eesti Teatri rahvuslik missioon

Aastate eest oli Toronto eesti teatrielu nii elav, et teatrisõpradel oli valikuvõimalus, mida vaadata ja mida mitte. Aastad on olukorda muutnud ja tänavuse ennejõulusel hooajal saame olla rõõmsad, et meil võimaldus ühestki eestikeelsest teatrisündmusest osa võtta. Eeldanuks, et see ainus teatrisündmus toob kokku täissaali või rohkemgi. Kuid midagi sellist ei juhtunud, saalis leidus liigagi palju tühje istmeid.

Kanada Eesti Teater lavastas tundmatuks jäänud Lembit Laane 6-pildilise näidendi „Sündinud vabaks", mis ei andnud oodatud teatrielamust. Lavateosena oli näidend liiga nõrk, et seda kahead näitlejad suutnuks elavaks muuta, rääkimata siis ansamblis olevate väheste kogemustega noorte mängust. Teater on ise jätnud lavateose iseloomu nimetamata, jäädes zhanriliigi „näidend" varju. Sisuliselt see oli lugu endisest politseinikust, kes end oli Hispaanias ühes mustlaste koopas 25 aastat varjanud kuni sattus jälitajate kätte.

Näidend algas „Painava nägemuse" nimelise pildiga, kus tugeva paatosega kirjeldati meie õigusnõudeid. See arenes üle kommunistide poolt tagaotsitava avastamisele. Avastamine ja pagemine, uuesti avastamine ja jõudmine Rootsi, kus Ernst Vähi „Vanad sõbrad" nimelises pildis suutis Lembit Kaarest psühholoogilise pingega inimese kujundada, keda mõisteti. Samavõrd oli ka Rita Sui ta abikaasa osas.

Kuid siis järgnev pilt „Kiirkoosolek" oli paroodia praegusest ESTO-80 peakomitee tööst ja kuidagi ei saa aru, miks tuleb tõsiste meeste ja naiste tööd naeruvääristada grimasse tegevate ja edvistavate naiste vestlusega, kes ei istunud mitte nõupidamise lauas, vaid rohkem käsitööringis.

Kui tuli lavale veel mees Torontost, siis tundus, et see pilt oli sellele traagilise toimega näidendile hiljem külge kleebitud komöödia, et tuimaks muutunud vaatajaskond veidi saaks meelt lahutada.

Siis mindi jälle tõsiste asjade juurde ja finaal sellisena oli dekareeriv ja rahvuslikult tugev. Osava lavstusvõttega oli kogu vaatajaskond saanud ESTO-80 pidulikust suursündmusest osavõtjaks.

Nii tuli sellest traagilisest psühholoogilisest pingeanaliüüsist viskuda odavasse komöödiasse ja tulla jälle tagasi tõsise isamaalike tunnete juurde. See oli ilmne autori köietrikk, mille järel pidi lavastajagi oma töö seadma.

Rahvuslik tunne on püha ja teatrikülastajad mõistsid Lembit Kaare sisemist kujunemist ja vabaduse iha. Ja lavastuse kandjaiks olid Ernst Vähi Lembit Kaare ja Rita Sui tema abikaasa Irma osades. Vilunud näitlejaina olid nad keskseiks, kelle ümber mitte ainult näidendis, vaid ka lavastuses „elati".

Nooremaist mängisid Rein Tammisto ja Andres Liinvee nuhkide ehk N. Liidu diplomaatide osades, Toomas Klamas mustlast Santot, Jaan Lents Ilmar Müüri, Tamara Norheim tema abikaasat Lindat, Kuldar Palo Eesti Päevade peakomitee esimeest Mart Arukast, kuid osade lühiduse tõttu polnud neil võimalust seda karakterikujuks muuta. Rein Andre oli hea antud rahvamehe osas, kuigi nagu väljaspool ansamblit. Eesti Päevade juhatusliikmeteks olid Valve Andre, Elva Palo ja Tiiu Kask ning tütarlapseks lilledega Linda Norheim.

Kavalehel öeldakse, et „Kanada Eesti Teater on püüdnud täita oma rahvuslikku missiooni, tuues lavale võimalikult tihti meie klassikat ja rahvusliku sisuga näidendeid. „Sündinud vabaks" on kirjutatud sügava rahvustunde ja avara mõistusega meie vaprate sõdurite võitlustest —. See näidend on sügav tunnustusavaldus meie vapraile vabadusvõitlejaile meie kodumaa kaitsmisel. See on üleskutse nii endistele kui ka tulevastele võitlejatele lakkamatuks valmisolemiseks," sest Lembit Kaare on öelnud: „Peame võitlema uue vabaduseni, sest oleme sündinud vabaks!" Viimases eesmärgis keegi ei kahtle, aga raske on uskuda, et seda peaks tegema amatöörteatrilikus vormis.

Lavakujundus oli A. Mihkelsoolt ja tehniline kontroll Rein Andre, jr. hoole all.

Riin Rivanool

Õhtukursus kestab

Nõndasi siis juhtus, et Arukeste Anni hakkas selle kavatsetud autoasjanduse kursuse asemel hoopis teatritutvumise kursusest osa võtma.

See on muidugi väga paha, kui ühe praktilise teaduse asemel asud sihukest „tühja-tähja tillerdama", nagu ema oleks sel puhul õpetanud. Asi tundus seda halvem, et abikaasa August ise ja isiklikult oli just seda esimest kursust soovitanud ja nüüd siis — nõndasi ja sedasi — asjad läksid poolkogemata hoopis teisiti.

Esialgu Annike sellest Augustile ei pluksatanudki, aga ei jää ükski naisolevuste asjaajamine pikaks ajaks saladusse, ega jäänud seegi. Kui te nüüd arvate samuti, nagu Annikegi arvas, et sellest tuleb Augustiga ilmatuma märulit, siis te eksite.

Et Annike mitte raasugi oma aega kasuliku autoasjanduse peale ei kulutanud, selle peale arvas August suurimas rahus nõnda:

„Jo see ükstapuha on, kus see naisterahvast-inimene oma aja otsa saab. Eks ta seal väsita end parasjagu ikkagi ära, no on siis kodus selle järele vähe tasasem ja taltsam."

Selle järel käis Annike puhta südametunnistuse ja rõõmsa meelega oma kursusel, oli kodus üldiselt ja ülepea väga hea oma abikaasa vastu ja vahetevahel jutustas suure õhinaga sedagi, et kuidas oli ja kuidas kõik läks.

Kohe alguses käsutas kursuste noor õpetaja oma õpilased ainult eesnimesid kasutama ja gruppidesse, et oleks igal oma osa arvustamiseks või läbirääkimisteks: kes vaatab näitlejaid, kes hindab käsikirja või direktorit, kostüüme või dekoratsioone, valgustust või helitausta.

Vaadati siis üheskoos see esimene näidend ära, mille nimeks oli „Chinchilla". Oli mõnes kohas väka pikaline ja üks kursuslane jäi magama. Ega sest oleks olnud midagi — oli sihuke ümaravõitu härra ja tööst kindlasti väsinud — ainult, et tema hakkas kõvasti norskama ja ei tal juhtunud kõrval olema kedagi, kes talle ergutamiseks küünarnukiga ribide vahele vajutanud oleks. Annike oleks seda teinud küll, sest selline asi käis eriti ooperis tema võimupiiridesse, aga sedapuhku istus ta mitte norskaja kõrval, vaid hopis ees, tagantkäe häaki aga sellisel juhul kasutada pole pas'ik e-a võimalik.

Kui siis järgmisel tunnil grupid omavahel asja vaikselt ära arutanud olid, tuli trobelit kõneleja valimisel. Mitmed leidsid äraütlemiseks põhjusi, ühel Saksamaa maadamil olid prillid jäänud koju „ei näe oma märkmelehte lugeda", teisel „hääl ära", kolmas „ei saanud aru" ja muud sellesarnast, kuni lõpuks kõvera ninaga ja sõnakas Morris irvitas:

„Räägid sina, Annike, sul inglise keelel kõva aktsent juures, ei saa keegi sust aru, kui midagi valesti ütled..." ja selle peale siis Annike rääkiski. Kõik said siiski asjast ilusasti aru, õpetaja noogutas heakskiitvalt mitu korda ja sõnas: „Väga hea, suurepärane", ja keegi sosistas kuuldavalt: „Vist elukutseline".

Iga etenduse järele tuli mõni lavategelane teatrisaali kursuslastele kõnelema ja küsimusile vastama ja vahest mõni teine tegelane jälle järgmisse klassitundi seletusi andma.

No küll siis küsiti! Valgustusseadja äratas üles kõik elektrihuvilised ja küsiti, näiteks: „Kui palju lampe on saalis suunatud lavale?" — „Mitu tuld põles II vaatuse alguses?" — „Kui vanalt tekkis teil esmakordselt huvi lavavalgustaja töö vastu" ja nõnda edasi.

Ega olnud küsimused palju targemad siis, kui vastajaks juhtus olema mõni näitleja, kostüümikavandaja või lavaseadja. Kõik olulised ja rumaladki küsimused vastati aga ikkagi üheväärse kannatlikkusega, nii et küsijad võisid end igati õnnelikena tunda.

Teise näidendi järel juhtus kõnekohustus jällegi Annikesele, kuigi sõnakat Morrist sel korral üldse kohal ei olnud. Selle järele aga pani Annike kanna kõvasti vastu maad ja kolmandaks korraks leidis ka põhjuse. Õige lihtsa kohe:

„Kes kaks korda järjest on kõnelnud, see kolmandat enam ei tee!"

Selle aja peale oli kursuslaste arv mitmete naisolevuste äraküdumise tõttu jäänud parajamaks ja gentlemanide arv domineerivaks. Võis ette võtta lavatagune uurimisretk, kus sirget ja kõrget püstredelit pidi pääses üles valgustuskompuuteride juurde, nii et võttis pea pööritama küll üles, eriti aga alla ronimisel. Aga kellele sa seda kaebama lähed! Vabatahtlikult ja ise tulid, kui said üles, kelle see mure, kuis alla saad, pealegi kui oled käsukohaselt pikkades pükstes ja igaks asjaks valmis.

Igatahes — kursus kestab ja kui Annike seal tudeerides kuskilt kõrgelt madalale alla ei juhtu kukkuma, mõnda asja omale kaela ei tõmba, klassis vaidlustel mõne ägedama venna käest naha-peale ei saa, või mõnel muul ettenägematul viisil otsa ei sõa — siis võib temast ehk edaspidigi veel kuulda.

Tähistati Tartu Ülikooli 60. aastapäeva

Prof. Vello Salo vaatles Uku Masingut teadlasena ja luuletajana

Möödunud pühapäeval muude sündmuste keskel toimus Tartu College'is Akadeemilise Kodu ja Tartu Instituudi ühisel korraldusel Tartu Ülikooli 60. aastapäeva-mälestus-koosviibimine. Osavõtjaid oli 50 ümber.

Koosviibimise avas Akadeemilise Kodu esimees Toomas Soots, mille järel dr. Vello Soots, kes on Tartu Instituudi abiesimees, tutvustas järgneva ettekande pidajat Vello Salot ja loengule järgnevas kavalises osas esinejaid.

V. Salo vaatles Uku Masingut usuteadlase ja luuletajana. Ta esitas tema elulugu, lühidalt tema loomingut ja arutles põhjusi, miks teda on mahavaigitud nii Kodu- kui ka Välis-Eestis. Tema Kodu-Eestis olevaid loominguaastaid 1935—1944 on analüüsinud varem prof. Ants Oras.

Põhjused on olnud kergesti mõistetavad N. Liidus, kuna Masing pole mitte ainult usuteadlane, vaid ka usumees.

Raskemini mõistetavad on need põhjused Välis-Eestis, kus keegi ei keela Masingust rääkimast ja kus keegi ei salga, et ta midagi väärat on. Tema suvel täitunud 70. eluaasta puhul oli ainus koht maailmas, kus seda tähistati, Metsaülikool, kus seda vastava piduliku loenguga märgiti. Nüüd on sellele järgnenud ka KLENK ja täna Tartu Instituut. Mujal aga pole mitte keegi temast välja teinud.

Loengu juurde esitati helilindilt Priit Pedajase poolt kodumaal sisse räägitud helilint Uku Masingu luulest, kuna kohapeal laulsid Mark Tëose ja Leena Tiisman Masingu sõnadele kohandatud viisi, näitamaks seda, et Masing oli populaarne ka eesti noorte hulgas juba 1966. a. Torontos seatud viisiga.

Pärast ettekannet esitas Tiina Kiik oma kontsert-akordionil mõned soolopalad, mida ta tegi väga hästi ja paluti lisapalasid.

Tartu Ülikoolile pühendatud õhtupooliku lõpetas Tartu Instituudi sekretär dr. E. Aruja, kes loetles ka neid eesti teadlasi, kes on väljaspool oma ühiskonda tunnustuse saanud.

Ta alustas oma loetelu dr. Ernst Öpikuga, kes on Shieffieldi ülikooli audoktor (1977), kelle nimeline on „Planet Öpik" ja kes sai Prantsusmaalt 1978. a. 50.000-frankilise auhinna.

Teiseks oli dr. Aleksis Rannit, kes on Virginia ülikooli audoktor. Dr. Ilse Lehiste on Essexi ülikooli audoktor (1977), insener Enn Vallak on New Carolinas, USA audoktor. Dr. A. Võõbusele on pühendatud mahukas koguteos Belgias, pealegi on ta valitud Belgia Akadeemia liikmeks. Dr. Alo Raunale on pühendusteos lingvistika alal ja dr. Felix Oinase töid on soomlased välja andnud eriteosena, Soome Teaduste Akadeemia kirjavahetaja-liikmeiks on dr. Ilmar Talve ja dr. F. Oinas.

Lõpuks ta nentis, et praegu tehakse rohkesti Balti-ainelisi uurimisi ja nendealalisi konverentse. Üksi möödunud suvel oli neid Euroopas kolm, kuid eestlased on nõrgalt olnud esindatud, võrreldes teiste balti rahvastega.

Järgnes Tartu Ülikooli sünnipäevakohvi, mille maitsvalt oli valmistanud Piret Komi.

N. Liidu balletitantsija minevat tagasi

MOSKVA — N. Liidu balletitantsija Alexsandr Godunovi abikaasa Ludmila Vlasova, kes sunniti pärast 75-tunnilist Kennedy lennuväljal ootamist N. Liitu tagasi minema, on Moskvas öelnud, et tema mees soovib New Yorgist kogu tagasi tulla. A. Godunov on tantsinud American Ballet Company'ga pärast abikaasa lahkumist. Ludmila ütleb, et ta on pidevalt ühenduses olnud oma abikaasaga telefoni teel, kuid ta ei taha enneaegselt midagi kavatsustest rääkida.

A. Godunovi tagasiminekut võib põhjustada konflikt ameeriklastest kaastantsijatega, kes süüdistasid kompaniid venelaste eelistamises ja paremate osade andmises, mistõttu Godunov lahkus balletikompanii juurest. Kuid midagi muud tal Ameerikas teha ei ole.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Natside jälitajaile austuseks Kongressi kuldmedal

WASHINGTON — USA Senat andis nõusoleku spetsiaalse Kongressi kuldmedali annetamiseks austuseks natside jälitajale Simon Wiesenthalile. Wiesenthal jäi ellu vangistatuna natside kontsentrasioonilaagris Poolas II maailmasõja ajal ja opereerib ülemaailmselt oma Viinis asuvast keskbüroost, katsudes ikka veel avastada uusi natside sõjakurjategijaid.

Kahe Saksamaa juhid kohtuvad

LÄÄNE-BERLIIN — Lääne-Saksamaa kantsler Helmut Schmidt ja Ida-Saksamaa kommunistlik juht Erich Honecker kohtuvad tuleva aasta alul esimest korda pärast 1971. aastal toimunud nõupidamist. Kantsler Schmidt tegi selle teatavaks oma Sotsiaaldemokraatide partei kongressil, kuid ei andnud lähemaid andmeid oodatud kokkutulekust.

Iraani skaudipoisid on valmis surema isamaa eest

TEHERAN — Iraani skaudipoisid avaldasid oma seisukoha praeguse kriisi suhtes ja ütlesid, et nad on alati valmis märtriausse pääsemiseks, kui Iraani väljastpoolt rünnatakse. Ametlikult pole teada, kui suure armee Iraani skaudipoisid moodustavad.

Nalja

Hildegard, noor ja kena preili, õpib ratsutamist. Ühel päeval proovib ta ka hüppeid ja lendab kõrges kaares üle tõkke. Instruktor kiidab Hildegardi:

„See oli tõeliselt ilus kaar ja tore hoog! Ainult järgmisel korral võtke hüppamisel ka hobune kaasa."

Jahi- ja kalameeste sügispidu

24. novembril toimus Eesti Maja suures saalis Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Seltsi sügispidu, millest kuni 200 külalist osa võttis. Peol anti üle ka suvel peetud laskevõistluse rändauhind, mille oli võitnud Erich Püss, kui parim haavlipüssist laskur. Peol esinesid lauludega Aino Tera ja Hilda Sepp, kuna G. Iltali tantsuorkestrile laulis kaasa ka M. Niinvee. Lühem sõnavõtt oli seltsi esimehelt Ü. Villmäelt, kes avaldas tänu kaasaaitajaile, loterii võitude annetajaile ja F. Aadlile tema poolt püütud kalade eest, mis tulid peoliste vahel korraldatud raskuse määramise võistlusel kõige lähedamale arvestajale auhinnaks.

SOBIVAID JÕULUKINKE
⊙ PEWTER ⊙ HÕBEEHTED ⊙ ROOSTEVABA ESEMED
⊙ KLAAS ⊙ KRISTALL ⊙ LAMBID ⊙ KÜÜNLAD
⊙ Villased linikud ja rüijuvaibad ⊙ Eesti rahvarõivad
⊙ SOOME JA NORRA SERVIISID ⊙ JÕULUDEKORATSIOONID

THE SCANDINAVIAN SHOPPE
279 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N2
Tel. 469-3886
Omanikud eestlased